

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Samospráva a veřejný život v obci Mrákov

Bc. Marta Růžková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Marta Růžková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Samospráva a veřejný život v obci Mrákov

Název anglicky

Local Government and Public Life in the Municipality of Mrákov

---

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika veřejného života a místní samosprávy v období po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Mrákov ležící v Plzeňském kraji (okres Domažlice).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

- 1) Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy a veřejného života.
- 2) Identifikovat aktéry veřejného života a politického procesu v obci (místní politické subjekty, zájmové skupiny, občanská sdružení, podnikatelské subjekty apod.).
- 3) Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy – role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Metodika

Ve výzkumu politického procesu na komunální úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní přístupy. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro veřejného a politického života. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý přístup vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik existuje obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166 167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy využívané v politologii, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Mrákov, místní samospráva, rozvoj obce, občanská společnost, spolek, volební strana, komunální volby

---

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada Publishing, 2009.
- BALÍK, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In FIALA, P., STRMISKA, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR. Praha: Grada Publishing, 2010.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M. Politika v regionálním rozvoji: Úvod do studia. Praha: CZU, Praha, PEF, 2007.
- ČMEJREK, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa, 2008.
- KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde Praha a. s., 2007.
- KREJČÍ, O. Nová kniha o volbách. Praha: Professional Publishing, 2006.
- OUTLÝ, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003.
- Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.
- Zákon č. 491/2001 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev v obcích.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 11. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Samospráva a veřejný život v obci Mrákov" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. 11. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu diplomové práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné konzultace, vedení a rady při zpracování diplomové práce a také bych ráda poděkovala Obecnímu úřadu Mrákov za ochotu a poskytnutí potřebných informací.

Samospráva a veřejný život v obci Mrákov

Local Government and Public Life in the Municipality of Mrákov

Souhrn

Práce se zabývá vývojem samosprávy v obci Mrákov ležící v Plzeňském kraji a výzkum je zaměřen na období po roce 1989 až po současnost. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou popsány a vysvětleny pojmy, které s danou problematikou souvisejí jako např. obecní samospráva, obec, orgány obce a také komunální volby.

Praktická část obsahuje charakteristiku vybrané obce ze socioekonomického a demografického hlediska. Součástí praktické části je také analýza komunálních voleb od roku 1990 až do posledních voleb, které se konaly v roce 2014. Poslední kapitola zahrnuje výsledky získané z dotazníkového šetření a jsou zde také interpretovány rozhovory s občany a představiteli místní samosprávy.

Diplomová práce má charakter případové studie. Ke sběru dat bylo využito několika technik: analýzy dokumentů, dotazníkové šetření, komparace a polostrukturované rozhovory.

Summary

The work deals with the development of local government in the village Mrákov located in the Pilsen region, research is focused on the period after 1989 to the present. The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes and explains the concepts that the respective problems such as. Municipal government, municipality, municipal bodies and municipal elections.

The practical part contains characteristics of selected municipalities in socio-economic and demographic terms. The practical part is the analysis of municipal elections from 1990 until last elections, held in 2014. The last section includes the results obtained

from questionnaires and are also interpreted interviews with citizens and local government.

The dissertation has the features of a case study. To collect data several techniques were used: document analysis, survey, comparison and semi-structured interviews.

Klíčová slova: Mrákov, místní samospráva, rozvoj obce, komunální volby, kandidátní listina, volební strany, místní spolky, volební účast.

Keywords: Mrákov, local government, municipality development, municipal elections, candidature, electoral parties, local organizations, participation in elections.

Obsah

1 Úvod	6
2 Cíl práce a metodika	8
2.1 Cíl práce	8
2.2 Metodika	9
3 Literární rešerše	10
3.1 Samospráva	10
3.1.1 Historie komunální politiky v českých zemích	11
3.2 Obec	13
3.2.1 Působnost obcí	13
3.2.1.1 Samostatná působnost obce	14
3.2.1.2 Přenesená působnost obce	14
3.2.2 Občané obce	14
3.2.3 Území obce	15
3.2.4 Orgány obce	15
3.2.4.1 Zastupitelstvo obce	16
3.2.4.2 Rada obce	18
3.2.4.3 Starosta obce	19
3.2.4.4 Obecní úřad	19
3.2.4.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce	20
3.3 Komunální volby	20
3.3.1 Volební systémy	21
3.3.1.1 Volební obvod	22
3.3.1.2 Forma kandidatury	22
3.3.1.3 Struktura hlasu	22
3.3.1.4 Volební klauzule	23
3.3.1.5 Volební formule	23
3.3.2 Volební právo	24
3.3.3 Politické strany	25
3.3.4 Kandidátní listiny a hlasovací lístky	25
3.3.4.1 Volební strana	25

3.3.4.2 Kandidátní listiny.....	26
3.3.4.3 Hlasovací lístky.....	26
3.3.5 Základní velikostní rozdělení obcí dle Jüptnera	27
4 Charakteristika obce Mrákov	29
4.1 Historie a současnost	29
4.2 Demografická charakteristika obce	31
4.2.1 Počet obyvatel.....	31
4.2.2 Věková struktura.....	33
4.3 Socioekonomické charakteristiky	34
4.3.1 Struktura obyvatelstva dle vzdělání.....	34
4.3.2 Národnostní struktura	35
4.3.3 Struktura obyvatelstva dle náboženské víry	36
4.3.4 Ekonomická aktivita v obci Mrákov.....	37
4.4 Občanská vybavenost	39
4.5 Občanská sdružení a spolky.....	40
4.6 Finanční situace obce.....	41
4.7 Shrnutí charakteristiky obce	43
5 Komunální volby po roce 1989	44
5.1 Politické subjekty působící v obci po roce 1989 do roku 2014.....	44
5.2 Výsledky voleb od roku 1990 do roku 2014.....	46
5.2.1 Výsledky voleb 1990	47
5.2.2 Výsledky voleb 1994	49
5.2.3 Výsledky voleb 1998	50
5.2.4 Výsledky voleb 2002	52
5.2.5 Výsledky voleb 2006	54
5.2.6 Výsledky voleb 2010	56
5.2.7 Výsledky voleb 2014	58
5.2.8 Shrnutí.....	61
6 Výsledky dotazníkového šetření.....	64
6.1 Vyhodnocení otázek, týkajících se osobních údajů.....	65
6.2 Vyhodnocení otázek, týkajících se lokálního politického procesu v Mrákově	66
6.3 Shrnutí a závěry z dotazníkového šetření	73

7 Závěr.....	74
8 Seznam použitých zdrojů	77
9 Přílohy	82

1 Úvod

Samospráva v menších obcích, jako je Mrákov, se dodnes nevyrovnala se změnami po roce 1989. Do tohoto roku nebylo možné si vybrat svojí favorizovanou politickou stranu či své jednotlivé kandidáty a je zřejmé, že v obcích vesnického typu se jakékoliv standardy jen velice pomalu a těžko mění. Na druhou stranu je v obci Mrákov velký rozpor mezi politickým smýšlením a vírou. Téměř polovina občanů obce Mrákov se hlásí k římskokatolické církvi, což se nyní také projevuje při komunálních volbách. Ráda bych tedy zmapovala vývoj úspěšnosti jednotlivých stran v komunálních volbách od revoluce roku 1989 a také možné ovlivnění voleb tím, že do něj mohou svobodně zasahovat věřící.

Od doby změn politického koloritu po roce 1989 a navrácení obecní samosprávy se pochopitelně mění i podoba veřejného života ve městech, ale i v obcích vesnického typu. Lidé si vybírají, koho chtějí mít v čele své vlastní samosprávy a právě sami voliči mají obrovskou moc ovlivňovat kvalitu a chod života v dané obci.

Diplomová práce se zabývá vývojem místní samosprávy v obci Mrákov s důrazem na období po roce 1989 až po současnost. Obec Mrákov leží v Plzeňském kraji nedaleko okresního města Domažlice a je zařazena mezi obce venkovského typu.

Práce je rozdělena do dvou částí. První část obsahuje teoretické poznatky získané studiem odborné literatury a zákonů. Druhá, praktická část mapuje vývoj samosprávy v obci Mrákov ve zmíněném období. Hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, bylo to, že v jedné z částí obce Mrákov žiji již od narození a ráda bych se dozvěděla více o této problematice.

Práce je strukturovaná do několika kapitol a podkapitol. V literární rešerši jsou nejprve definovány pojmy, jako je samospráva, obec a další pojmy, které s danou problematikou souvisejí. Další kapitolu tvoří základní charakteristika vybrané obce z hlediska socioekonomického a demografického. Dále tato část také obsahuje komparaci výsledků komunálních voleb v letech 1990 – 2014. V praktické části jsou nastíněné politické subjekty působící v obci po roce 1989 a je zde provedena analýza volební účasti občanů v komunálních volbách po roce 1989 až do posledních voleb konaných v roce

2014. Pro lepší srovnání je volební účast v komunálních volbách porovnána s volební účastí ve volbách do Poslanecké sněmovny a Parlamentu ČR.

V poslední kapitole jsou zpracovány výsledky získané z dotazníkového šetření a tato data jsou následně zpracována do grafů. Tato kapitola také obsahuje interpretovaný rozhovor se starostou obce Josefem Janečkem a občanem obce Mrákov.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem předkládané diplomové práce je problematika veřejného života a místní samosprávy v období po roce 1989 do současnosti. Výzkum byl zaměřen na vybranou obec Mrákov ležící v Plzeňském kraji v okrese Domažlice. Obec byla vybrána z několika důvodů. Její hospodaření se dá označit za úspěšné. V průměru každoročně proinvestuje okolo sedmi miliónů Kč. Na obec se zhruba jedenácti sty obyvateli se jedná o poměrně vysoké kapitálové výdaje. Od roku 1990 je v čele obce jeden starosta (volební období 2010 – 2014 je pro něj už sedmé). Obec Mrákov rovněž uspěla v soutěži „Vesnice roku Plzeňského kraje“ – získala zlatou stuhu pro rok 2008. Zajímavostí také je, že obec Mrákov patří mezi 11 historických chodských obcí, ve kterých se stále udržují místní lidové tradice.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Dalším cílem je identifikovat aktéry veřejného života a politického procesu v obci (zájmové skupiny, občanská sdružení, spolky, podnikatelské subjekty, místní politické subjekty) a jedním z cílů je také charakterizovat rozhodovací proces místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního systému a komparace výsledků komunálních voleb v letech 1990 – 2014.

Při řešení tématu si položíme následující výzkumné otázky:

1. Nakolik podobné či rozdílné jsou mechanismy fungování samosprávy v obci Mrákov v porovnání s podobně lidnatými obcemi zkoumanými ve shrnující studii P. Jüptnera? (Jüptner, 2004).
2. Jsou stěžejními aktéry obecní samosprávy v Mrákově politické strany či spíše místní sdružení nezávislých kandidátů a samostatní nezávislí kandidáti?

2.2 Metodika

Dle Balíka (Balík, 2005, str. 166 - 167) se ve výzkumu politického procesu na lokální úrovni uplatňují především dva hlavní přístupy. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro veřejného a politického života jako celku. Tento přístup však nezohledňuje místní specifika. Druhý přístup vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Základní metodou druhého přístupu jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení. Při vypracování práce je využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obcích různých velikostí.

Práce je postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky - studium dokumentů a dotazování. Ke studovaným dokumentům patřily kroniky obce, zápisy z jednání obecního zastupitelstva, volební výsledky obsažené na serveru Českého statistického úřadu (ČSÚ) www.volby.cz a další data ČSÚ. Všechny jsou uvedeny v seznamu literatury a zdrojů. Dotazován byl prostřednictvím polostandardizovaného rozhovoru starosta a občané Mrákova.

Důležitým zdrojem informací bylo dotazování občanů obce Mrákov prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření bylo provedeno na náhodném vzorku respondentů. Byl kladen důraz hlavně na to, aby mezi respondenty byli zastoupeni jak mladí, tak i starší lidé, muži i ženy, s různými stupni vzdělání. Dotazník byl rozdán respondentům v papírové podobě prostřednictvím obecního úřadu v Mrákově a obecní pošty, dále byl také rozeslán v elektronické podobě. Elektronické dotazování patří v současné době mezi nejmladší formu dotazování, ale zároveň i mezi nejčastější. Dotazník předložený respondentům se skládá z uzavřených otázek a jedné otevřené otázky. Výsledky z dotazníků byly následně převedeny do elektronické podoby pomocí internetového formuláře Google Docs, z důvodu snadnějšího zacházení s daty. Dohromady bylo rozdáno 100 dotazníků a vrátilo se jich 79. Návratnost dotazníků byla tedy 79 %. Dotazníky, u kterých nebyly vyplněny všechny otázky, nebo bylo více odpovědí, než mělo být, byly vyřazeny. Formulář dotazníku je uveden v příloze č. 3.

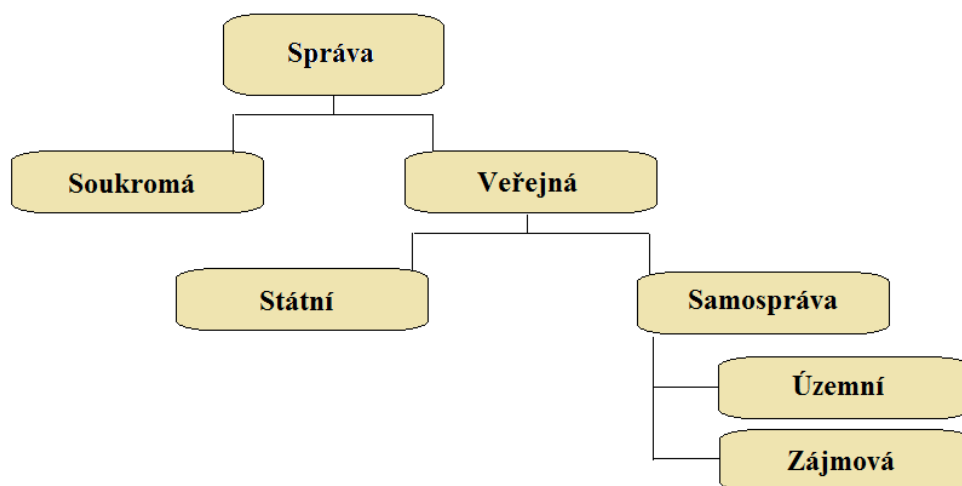
3 Literární rešerše

3.1 Samospráva

Vedle státní správy tvoří samospráva druhou nejdůležitější větev veřejné správy a je součástí veřejné moci. Je vykonávána vlastními prostředky, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Samospráva je veřejná správa vykonávaná subjekty odlišnými od státu, ale státem aprobovanými (Koudelka, 2007, str. 19).

Nositelem veřejné moci je stát, který z ní může vlastním rozhodnutím přenechat část jiným subjektům nestátního charakteru. Územní samospráva se tedy v tomto smyslu podílí na výkonu tzv. zbývající veřejné moci, což je ta část veřejné moci, která zbývá mimo moc státní. Posláním obecní samosprávy je realizace vlastní samosprávné moci. Obec při výkonu samosprávy spravuje v podstatě sama sebe (Balík, 2009, str. 11-12).

Obrázek č. 1: Dělení správy

Zdroj: vlastní zpracování, (Koudelka, 2007).

Samosprávu dělíme podle její působnosti na územní (místní) a zájmovou.

- **Územní samospráva** – je spojena s určitým územím, přičemž na jednom místě v tom samém státě může působit i více územních samospráv různých stupňů. Základním stupněm územní samosprávy je obec. Ve větších městech může existovat také samospráva na úrovni městských částí.
- **Zájmová samospráva** – je spojena s určitou lidskou činností, obzvláště výtěžnou. Tuto samosprávu můžeme rozlišovat na profesní samosprávu s nucenou příslušností osob určité profese a na samosprávu bez nucené příslušnosti samozřejmě státem vytvořenými veřejnoprávními korporacemi a na akademickou samosprávu vysokých škol (Koudelka, 2007, str. 20 – 21).

Základní prvky samosprávy:

- území nebo lidská činnost,
- osoby podřazené samosprávě,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů,
- hospodaření a rozpočet (Koudelka, 2007, str. 20 – 21).

3.1.1 Historie komunální politiky v českých zemích

Zrod moderní samosprávy v českých zemích souvisí s revolucí v roce 1848, kdy docházelo k tomu, že se šlechtické velkostatky na českém území postupně včlenily do obecních katastrálních území. Nelze neustále mluvit o samosprávném období, poněvadž byl po vypršení čtyřletého volebního období zvoleným reprezentantům z roku 1850 prodloužen mandát, k čemuž docházelo po celé období Bachovského absolutismu, a to v letech 1851 – 1859. Obecní zřízení bylo obnoveno roku 1860 a v letech 1863 a 1864 byly vydány obecní zemské zákony Pro Markrabství Moravské, Království České a Vévodství Slezské. Volební právo obdrželi jen státní příslušníci mužského pohlaví, kteří byli zletilí a měli víc jak 24 let. V letech 1893 až 1919 bylo volební právo do obcí nerovné, přímé, nevšeobecné a také veřejné (Balík, 2003, str. 12-16).

Zákon č. 75/1919 Sb. vydaný 31. 1. 1919 způsobil značnou změnu volebního systému. Díky tomuto zákonu získali všichni občané ČSR aktivní volební právo, pokud nebyli z něho přímo vyloučeni. Jednou z výhod bylo, že se již nerozlišovalo pohlaví

voliče a také se snížila věková hranice na 21. rok. K tomu aby měl volič právo volit, musel bydlet v obci alespoň tři měsíce. Pasivní volební právo získal pouze ten, kdo disponoval aktivním volebním právem, dále splňoval hranici 26 let, nebyl výslovně vyloučen z volitelnosti a v obci žil minimálně 1 rok. Komunální volby (volby do obecních zastupitelstev) byly přímé, rovné, tajné a také všeobecné.

Nástup třetí říše spolu s druhou světovou válkou zabránil uskutečnění svobodných voleb. Tato situace se nijak nezměnila ani po nástupu komunistického režimu. Do roku 1990 se konaly svobodné volby naposledy v roce 1938. V září roku 1990 vyšel zákon č. 368/1990 Sb. a stal se základní právní úpravou pro první postkomunistické komunální volby konané v listopadu tohoto roku. Dnešní komunální volby se řídí také tímto zákonem, který je mírně pozměněn (Balík, 2003, str. 15-18).

Obnovení obecní samosprávy v roce 1990 bylo chápáno spíše méně důležitě oproti obnovení pluralitní demokracie a dalších velkých polistopadových změn na národní úrovni, nicméně však neodmyslitelně patřilo ke klíčovým krokům transformačního procesu po roce 1989. V ČR už na počátku roku 1990 podporovaly všechny velké politické strany a hnutí teritoriální decentralizaci a napomáhaly vzniku demokratických municipalit. Změny probíhaly nerovnoměrně, na úrovni obcí byly nejprve zřejmé hlavně změny institucionálního charakteru, ale stále se udržovala dřívější zaběhnutá praxe podřízenosti místní správy ústřední státní moci. Obnovená místní samospráva zůstávala po určitou dobu v zárodečné podobě a projevovala se absencí reálného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 37).

M. Illner tyto události popisuje ve své analýze politických změn „v obci N“. Podle něho existovaly v ČR po listopadových událostech dvě možnosti navázání. Tou první událostí jsou faktory, které v roce 1990 vedly ke konsenzuálnímu, nestraničnému charakteru lokálních volebních kampaní. Druhou možnost představují překážky vývoje místní demokracie, které Illner na pokraji devadesátých let definoval takto: *„Absence lokálně zakotvené střední třídy, přežívání politické kultury z doby před rokem 1989 spojené s pasivitou občanů a očekáváním paternalistické péče úřadů, nedostatek znalostí a zkušeností s fungováním místní správy v decentralizovaném systému a v podmínkách tržní ekonomiky, fragmentace sídelní struktury a slabost obecních rozpočtů.“* (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 38).

Mnoho z těchto problémů definovaných v devadesátých letech přetrvává až dodnes. Přestože došlo k menším úpravám v sídelní struktuře, existence velkého množství malých obcí, mající malou míru soběstačnosti, zůstává nadále velkým problémem v ČR. Téměř 80 % všech obcí má méně než 1 000 obyvatel a 60 % méně než 500 obyvatel. Systém financování územní veřejné správy byl v roce 2008 upraven a situace se mírně zlepšila. Nejmenší obce jsou na tom o něco lépe než předtím, avšak ne dostatečně, kapacita místní samosprávy je nadále velmi nízká (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 38).

3.2 Obec

Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je obec definována jako základní územně samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Dále je obec veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Úkolem obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a také o potřeby svých občanů. Kromě toho také chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, str. 30).

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Mezi orgány obce patří starosta, obecní úřad, rada obce a zvláštní orgány obce. Obec spravuje své záležitosti samostatně, jedná se o samostatnou působnost. Do samostatné působnosti mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů jen, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který stanoví zákon. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

3.2.1 Působnost obcí

Působnost je oblast činnosti subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), vůči určitému okruhu osob (osobní působnost), na určitém území (prostorová, územní či místní působnost) a v určitém čase (časová působnost). Subjekt veřejné správy realizuje v rámci své působnosti svou pravomoc, což je soubor nástrojů k plnění svěřených úkolů. Věcná působnost obce, neboli vlastní

náplň obce, se realizuje jednak jako samospráva (samostatná působnost) a jednak jako přenesená státní správa (přenesená působnost), (Koudelka, 2007, str. 122).

3.2.1.1 Samostatná působnost obce

V samostatné působnosti spravuje obec své záležitosti sama. Zahrnuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a také záležitosti, které svěří zákon do samostatné působnosti obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Podle zákona o obcích patří do samostatné působnosti především hospodaření obce, rozpočet obce, místní referendum, program rozvoje územního obvodu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek a další úkony (Balík, 2009, str. 65).

3.2.1.2 Přenesená působnost obce

Přenesená působnost je druhým typem působnosti obce. Představuje výkony státní správy vykonávané orgány obce. Na plnění úkolů v přenesené působnosti je obcím zasílán příspěvek ze státního rozpočtu (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí zákony při vydávání nařízení obce a i jinými právními předpisy. V ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a také návrhy opatření, popřípadě rozhodnutí krajského úřadu (Čmejrek, Kopřiva, 2014, str. 37).

„Metodickou a odbornou pomoc ve věcech výkonu přenesené působnosti vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad.“ (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, str. 41).

3.2.2 Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba, která je v obci hlášena k trvalému pobytu a je státním občanem České republiky. Občan obce, který již dosáhl 18 let, má právo být volen do zastupitelstva obce i má právo volit a hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Občan obce má právo vyjadřovat svá stanoviska

k projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva obce, dále se může vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce a také k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok. Může tak provést písemně ve stanovené lhůtě nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce. Občan může podávat orgánům obce návrhy, dále připomínky i podněty (Čmejrek, Kopřiva, 2014, str. 28).

Veškerá oprávnění občana obce má také fyzická osoba starší 18 let, která je cizím státním občanem a také je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Osoba starší 18 let, která není v obci hlášena k trvalému pobytu, ale vlastní na území obce nemovitost, má veškerá oprávnění občana obce s výjimkou práva být volen a práva volit (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, str. 32).

3.2.3 Území obce

Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, je každá část území České republiky součástí území některé obce. Každá obec má minimálně jedno katastrální území. Dvě a více sousedících obcí se mohou na základě dohody sloučit. Po sloučení obcí tvoří území obce území slučovaných obcí. Po sloučení obec ponese název, na kterém se všechny sloučené obce dohodnou. V případě, že se obce na názvu neshodnou, rozhodne za ně Ministerstvo vnitra, které dává také souhlas k jinému názvu sloučené obce. Právním nástupcem připojených či sloučených obcí je obec vzniklá jejich sloučením nebo obec, která při připojení obce nezaniká. Taková obec se podle zákona stává příjemcem výnosu daní, které by jinak podle zvláštních právních předpisů připadly zaniklé obci. Dále na tuto obec připadá majetek, včetně finančních prostředků zaniklých obcí, ostatní práva, závazky apod. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, str. 33).

3.2.4 Orgány obce

Obec je spravována zastupitelstvem obce. Mezi další orgány obce patří rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 38).

3.2.4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy a o jeho složení rozhodují občané přímo v obecních volbách (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 38). Zastupitelstvo je voleno každé čtyři roky a při stanovení počtu členů zastupitelstva obce se přihlíží hlavně k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu (viz tabulka č. 1). Počet členů zastupitelstva na každé volební období musí být stanoven nejpozději 85 dnů předem dnem voleb do zastupitelstva v obcích (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 43).

Tabulka č. 1: Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
od 0 - 500	5 – 15
od 500 – 3 000	7 – 15
od 3 000 – 10 000	11 – 25
od 10 000 – 50 000	15 – 35
od 50 000 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Zdroj: (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 43), vlastní zpracování.

Počet členů, který bude zvolen, se musí vyvěsit na úřední desce obecního úřadu, a to nejpozději do dvou dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva publikován obvyklým způsobem v daném místě. Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením, ke kterému dojde ukončením hlasování. Poté člen zastupitelstva složí slib před zastupitelstvem obce a potvrdí ho svým podpisem. Každý člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně, v souladu se svým slibem a není při tom vázán žádnými příkazy (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce a může si vyhradit i další pravomoc v samostatné působnosti obce, mimo pravomoce vyhrazené radě obce. V případě, že v obci není zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo. Mezi pravomoce zastupitelstva patří např. pravomoc volit ze svých členů starostu, místostarosty a další členy rady obce a zároveň je z těchto funkcí odvolávat. Dále zřizuje i ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy. Schvaluje program rozvoje obce, územní plán obce, rozpočet a závěrečný účet obce, vydává obecně závazné

vyhlášky obce či rozhoduje o vyhlášení místního referenda. Kromě jiného má také právo zřizovat i rušit obecní policii, rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi, o názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 44 – 45).

Člen zastupitelstva má své povinnosti:

- **povinnost aktivní účasti** - člen zastupitelstva je povinen se účastnit zasedání zastupitelstva obce či zasedání jiných orgánů obce, kterých je členem. Je zavázán plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží. Dále je také povinen hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.
- **povinnost sdělit střet zájmů** – člen zastupitelstva, u kterého skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat škodu nebo výhodu pro něj samotného nebo pro osobu blízkou, fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě plné moci (střet zájmů) nebo zákona, je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 40).

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce 3 základní práva:

- **právo interpelace** – může vznášet připomínky, dotazy a podněty na radu obce, její členy, na statutární orgány právnických osob obce, na předsedy výborů a dále také na vedoucí organizačních složek obce. Písemná odpověď musí být dána bezodkladně, nejdéle do 30 dnů, v případě, že jejímu poskytnutí nebrání zákon upravující mlčenlivost, anebo zákaz jejího zveřejnění.
- **právo iniciativy** – může prezentovat návrhy zastupitelstvu a dalším orgánům obce, přičemž nemusí být jejich členem. Toto právo nelze omezit jednacím řádem např., že tyto návrhy musí být prezentovány radou obce, naopak člen zastupitelstva může předkládat své návrhy přímo na jednání zastupitelstva.
- **právo informace** – může požadovat od zaměstnanců právnických osob a i od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu informace ve věcech, které souvisejí s výkonem funkce člena zastupitelstva, jestliže jejich poskytnutí

nebrání zákony upravující mlčenlivost, či zákaz jejich zveřejnění. Informace musí být nejpozději do 30 dnů poskytnuta. Každý člen zastupitelstva má nárok na informace bezplatně a nelze požadovat placení nákladů na jejich vyhledávání či zhotovení (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, str. 305).

Zastupitelstvo obce se schází dle potřeby, nejméně jedenkrát za tři měsíce a zasedání svolává a většinou řídí starosta obce. Zasedání zastupitelstva je veřejné a o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání informuje obecní úřad, a to vyvěšením na úřední desce obecního úřadu alespoň sedm dnů před zasedáním zastupitelstva obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 42). Usnášeníschopnost zastupitelstva je závislá na přítomnosti nadpoloviční většiny členů. Pokud tato podmínka není splněna, předsedající ukončí zasedání zastupitelstva a do 15 dnů se musí konat zasedání náhradní. Pořizuje se zápis o průběhu zasedání zastupitelstva, který podepisuje starosta nebo místostarosta a také určení ověřovatelé. V zápise musí být uveden počet přítomných členů zastupitelstva obce, dále schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Do 10 dnů po skončení zasedání musí být zápis uložen na obecním úřadu k nahlédnutí (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 48).

3.2.4.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a odpovídá zastupitelstvu obce za svůj výkon. V oblasti přenesené rozhoduje rada obce jen v případě, stanoví-li tak zákon. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. V obci, kde se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta. Počet členů rady obce musí být vždy lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí vůbec v obcích, ve kterých má zastupitelstvo méně než 15 členů (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Schůze rady obce se konají podle potřeby a jsou neveřejné. Rada obce je schopna se usnášet, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů a k platnému usnesení nebo rozhodnutí je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 49).

3.2.4.3 Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek a je volen spolu s místostarostou zastupitelstvem z řad svých členů. Musí být občanem České republiky, což platí stejně i pro místostarostu. Za své výkony odpovídají zastupitelstvu obce. Starosta také jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu. V době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci, ho zastupuje místostarosta, který je zvolen zastupitelstvem obce (Čmejrek, Kopřiva, 2014, str. 46).

Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva a rady obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 46).

3.2.4.4 Obecní úřad

Dalším orgánem obce je obecní úřad, který je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazených do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí vždy starosta. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může zřídit rada obce odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 47).

Obecní úřad plní v samostatné působnosti obce úkoly, které mu uloží zastupitelstvo a rada obce, napomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a také vykonává státní správu v oblasti přenesené působnosti.

- **Tajemník obecního úřadu**

V obcích s pověřeným obecním úřadem a také v obcích s rozšířenou působností se povinně zřizuje funkce tajemníka. Ostatní obce mají pouze možnost, nikoli povinnost tuto funkci zřídit. Tajemník je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Má za úkol plnit úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo starostou, dále se musí účastnit schůzí zastupitelstva a rady s hlasem poradním a nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích. Pokud není v obci funkce tajemníka zřízena či obsazena, vykonává jeho pravomoci starosta (Balík, 2009, str. 77).

3.2.4.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

- **Výbory**

Výbory jsou zřizovány dobrovolně a zřizuje je zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány. Zastupitelstvo obce ze zákona zřizuje dva výbory – finanční a kontrolní. Výbory jsou vždy nejméně tříčlenné a počet členů musí být pokaždé lichý. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce, kromě předsedy osadního výboru. Členy výborů nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Výbory za své činnosti odpovídají zastupitelstvu obce a schází se dle potřeby. Jestliže podle posledního sčítání lidu žije v územním obvodu obce alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, je povinnost zastupitelstva obce zřídit výbor pro národnostní menšiny (Čmejrek, Kopřiva, 2014, str. 48).

- **Komise**

Rada obce zřizuje komise jako své iniciativní orgány. Komise předkládá svá stanoviska a náměty radě obce. Pokud byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech, je rovněž výkonným orgánem. Za své činnosti je komise odpovědná radě a ve výkonu přenesené působnosti odpovídá starostovi (Čmejrek, Kopřiva, 2014, str. 49).

3.3 Komunální volby

Pravidelně pořádané svobodné volby patří k základním pilířům zastupitelské demokracie. Tyto volby poskytují občanům možnost výběru mezi politickými alternativami a umožňují ustavit legitimní politické a správní orgány. Hlavním úkolem komunálních voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v daném politickém prostoru a zajistit jim odpovídající reprezentaci. Volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Všichni občané, kteří dosáhli určitého věku, a nenastala u nich žádná překážka výkonu volebního práva, by měli mít jak aktivní, tak pasivní volební právo, což znamená právo volit a právo kandidovat. V ČR je volební právo dáno hranicí 18 let a podmínkou trvalého bydliště na území obce. Volby do zastupitelstev obcí v ČR upravuje zákon č. 491/2001 Sb. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 51-52).

V České republice se komunální volby konají pravidelně jednou za čtyři roky, ale mohou se konat i nepravidelně, a to v případě, že počet členů obecního zastupitelstva klesne pod předepsaný počet.

3.3.1 Volební systémy

Termínem volební systém zpravidla označujeme metodu převádění vůle voličů do podoby voleného zastupitelského orgánu. Pojem volební systém lze chápat v užším slova smyslu jako princip, na kterém je založeno převádění hlasů na mandáty. V širším slova smyslu vyjadřuje komplexní podobu volebního mechanismu a zahrnuje jeho základní komponenty, kterými jsou volební obvod, struktura hlasu, forma kandidatury, volební klauzule a volební formule.

Většinové systémy jsou založeny na jednomandátových volebních obvodech, kdežto systémy proporcionalní používají vícemandátové obvody. Ve většinových volebních systémech je stejný počet volebních obvodů a volených mandátů, ale v proporcionalních systémech si voliči vybírají mezi kandidátními listinami, nikoli mezi jednotlivými kandidáty. Pro voliče to v praxi znamená vybírání si mezi politickými stranami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 52-53).

Mezi hlavní přednosti většinového volebního obvodu patří jednoduchost, vysoká personalizace volby a také úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči. Jeho nevýhodou je značná disproportionálnost volebních výsledků, která může zvýhodňovat silnější strany oproti slabším a nově vzniklým stranám. V tomto volebním systému může dojít k tomu, že strana s největším počtem obdržených hlasů volby nevyhraje. Naopak proporcionalní systém je velmi spravedlivý, což je jeho největší předností. Tento systém plní základní funkci voleb, kterým je odhalení aktuálního rozložení politických sil a přidělení mandátů. Jelikož podporuje nadměrnou početnost zvolených politických subjektů, je zaváděna tzv. volební klauzule, která je umělým prahem pro vstup do sněmovny či zastupitelstva. Nevýhodou je větší závislost kandidátů na stranických strukturách než na voličích. Proporcionalní systém je složitější a těžkopádnější oproti většinovému systému (Čmejrek, 2008, str. 49).

Konkrétní volební systémy je možné popsat prostřednictvím pěti základních komponentů, kterými jsou volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 54).

3.3.1.1 Volební obvod

Volební obvod je možné definovat jako soubor voličů v současné době převážně vymezený příslušností k určitému území. Tento obvod volí zastupitele přidělené k danému volebnímu obvodu. Velikost volebního obvodu určuje počet volených zastupitelů. Rozlišujeme volební obvody jednomandátové (volí se jen jeden z kandidátů) a vícemandátové (v daném volebním obvodu se volí minimálně dva kandidáti). (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, str. 93).

Velikost volebního obvodu má převážně vliv na proporcionalitu voleb. Čím vyšší obvod, tím se zvyšuje i proporcionalita (Čmejrek, 2008, str. 50).

3.3.1.2 Forma kandidatury

Upravuje vztahy mezi voliči a kandidáty a kandidáty a nominující stranou. Kandidatura může mít buď podobu kandidátní listiny, nebo může být personální. O personální kandidaturu se jedná v případě, pokud každá ze stran nominuje pouze jednoho kandidáta. Tato kandidatura je spojena vždy s majoritním volebním systémem. Druhou formou kandidatury je kandidátní listina, což je stranická soupiska kandidátů, kteří se účastní voleb jako celek (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 96).

Nejčastěji se rozlišují tři základní typy kandidátních listin: přísně vázané, vázané a otevřené. V České republice je používána v komunálních volbách kandidátní listina otevřená. V otevřené kandidátní listině se voliči nemusí omezovat jedinou kandidátní listinou a každý volič může hlasovat dle libosti pro konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin, případně i vymezovat jejich pořadí dle vlastní úvahy (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 97).

3.3.1.3 Struktura hlasu

Svým hlasem volič vyjadřuje své preference a politické názory k nabízeným politickým alternativám. Jaroslav Čmejrek a kolektiv definují strukturu hlasu jako formu transformace rozdílných politických preferencí voličů do jednotné podoby hlasování. Obecně rozlišujeme mezi hlasem jediným a vícenásobným, kdy kombinací různých způsobů volby získáme různé varianty struktury hlasu (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 97).

Při volbách do zastupitelstva má volič k dispozici vícenásobný hlas tzn., že může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno. Volič se také nemusí omezovat na jedinou kandidátní listinu, ale může hlasovat napříč volebními stranami. Může tedy pouze určit buď jím preferovanou volební listinu, nebo určit vlastní pořadí kandidátů na stranických soupiskách označením jím preferovaných kandidátů napříč volenými stranami. Pokud volič zaškrtně pouze jednu volební stranu v záhlaví sloupce dané listiny a již neoznačí žádné jednotlivé kandidáty, přidělí tím straně tolik hlasů, kolik je v daném sloupci uvedeno kandidátů. Každý volič musí hlasovat osobně a zastoupení není přípustné (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 62).

3.3.1.4 Volební klauzule

Podle Balíka (2009, str. 57) je volební klauzule někdy označována jako uzavírací klauzule. Jedná se o zákonem vymezenou hodnotu, která formuje určitou hranici neboli práh, který musí kandidující přesáhnout, aby byli schopni bojovat o mandáty. Často působí negativně tento práh proti malým politickým stranám. S tímto pojmem se setkáváme již v Československu od roku 1990. V komunálních volbách v ČR až od roku 2002. V ČR se tato klauzule využívá ve všech volbách vycházejících z principu poměrného zastoupení, tj. např. ve volbách do PS, EP, krajů a obcí. Ve volbách do obecního zastupitelstva v ČR je stanoven, stejně jako u všech zmíněných voleb, umělý práh ve výšce 5 %. Ve volbách do PS se uzavírací klauzule zvyšuje v případě volebních koalic, zato ve volbách do zastupitelstev krajů se klauzule v případě koalic nezvyšuje. V obecních volbách se volební klauzule přepočítává podle počtu míst na kandidátní listině a je možné ji naopak snižovat v zájmu zachování politické soutěže. Tato hranice působí na jednotlivých volebních úrovních odlišně (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 57).

3.3.1.5 Volební formule

Volební formule má za úkol převést odevzdané hlasy na mandáty pomocí matematických výpočtů. Rozlišují se dva typy formulí, proporcionální a většinové. Proporcionální volební formule se používají ve vícemandátových volebních obvodech a v jednomandátových volebních obvodech se využívají většinové volební formule odlišně (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 58).

Dle Čmejřka (2008, str. 50) jsou proporcionalní volební formule založeny buď na volebních dělících, nebo na volebních kvótách. Pomocí volebních kvót je zjišťován potřebný počet hlasů pro získání mandátů, zatímco formule založené na volebních dělících přidělují mandáty tím způsobem, že volební zisky stran postupně dělí řadou dělitelů. Podíly se seřadí podle velikosti a stranám s nejvyššími vypočtenými podíly jsou přiřazeny mandáty.

V současné době se využívá pro přepočítání volebního zisku na mandáty d'Hondova metoda volebního dělitele, která byla aplikovaná poprvé v roce 2002 ve volbách. Tato metoda využívá číselnou řadu celých čísel a pracuje s posloupností dělitelů $(1,2,3,\dots,n)$, kde n označuje celkový počet rozdělovaných mandátů. Ve třech předešlých volbách se používala Sainte-Laguë metoda, která oproti předešlé metodě vykazuje podstatně proporcionalnější výsledky (Čmejřek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 127). Sainte-Laguë metoda je založená na volebních dělících, kde se volební zisky stran postupně dělí řadou lichých dělitelů $(1,3,5,\dots,2n-1)$; n znamená celkový počet přidělovaných mandátů. (Čmejřek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 58).

Všechny vlastnosti jednotlivých formulí závisí na velikosti volebního obvodu, neboli na počtu přidělovaných mandátů. Obecně platí pravidlo, že čím menší jsou volební obvody, o to výrazněji pak působí vlastnosti volebních formulí a naopak (Čmejřek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 59).

3.3.2 Volební právo

Právo volit do zastupitelstva obce má každý občan, který je současně občanem České republiky a v daném místě přihlášený k trvalému pobytu, nebo je také státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva. Touto úmluvou je vázána Česká republika a byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. Každému voliči musí být nejméně 18 let (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí).

Právo být zvolen do zastupitelstva obce má každý volič, který není členem ani zaměstnancem dané obce, obecního úřadu, pověřeného obecního úřadu a krajského a finančního úřadu a také tento občan musí splňovat podmínky aktivního volebního práva.

Atributy volebního práva v ČR:

- všeobecné – právo volit má každá osoba, která dosáhla věku 18 let;
- rovné – rovnost z hlediska váhy i počtu hlasů;

- přímé – přímá volba bez zprostředkovatelů
- vykonávané tajným hlasováním (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí).

3.3.3 Politické strany

Politické strany lze definovat jako organizace, které usilují o získání legitimního podílu na vládě prostřednictvím volebního procesu. Jde o organizovanou reprezentaci dílčích zájmů. Strany se snaží naplnit vlastní ústavní roli, tedy obsadit funkce ve státní správě a samosprávě tím, že působí na voliče. Národ není schopen bez prostředníků si sám zvolit vlastní politickou reprezentaci, proto si každý volič vybírá z nabídky politických stran. Politické strany patří mezi reprezentanty veřejného zájmu (Novotný, 2009, str. 138).

Počet politických stran působících v dané obci je bezpochyby závislý na velikosti obce. Analýza výsledků voleb do obecního zastupitelstva poukazuje, že stranická spektra s více než 2 000 obyvateli většinou zahrnují téměř všechny parlamentní strany a i další politické subjekty místního či regionálního charakteru (Čmejrek, 2003, str. 272).

3.3.4 Kandidátní listiny a hlasovací lístky

3.3.4.1 Volební strana

Podle zákona o volbách mohou být volební stranou registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Politická strana i politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do stejného zastupitelstva obce. Pokud podává politická strana a politické hnutí samostatně kandidátní listinu, nemůže již být součástí jiné volební strany při volbách do téhož zastupitelstva a to samé platí pro kandidáty, kteří mohou kandidovat pouze na jedné kandidátní listině (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí).

3.3.4.2 Kandidátní listiny

Pro volby do zastupitelstva obce mohou kandidátní listiny podávat volební strany. Každá volební strana může podat pouze jednu kandidátní listinu, ale pokud se volí ve dvou nebo více volebních obvodech, může volební strana podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě. Volební strana může na kandidátní listině uvést pouze tolik kandidátů, kolik jich bude voleno do obecního zastupitelstva.

Pověřený obecní úřad musí zveřejnit na úřední desce nebo jiným způsobem, nejpozději však 85 dnů před dnem konání voleb, seznam obecních úřadů v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory, kterým se podávají kandidátní listiny přímo, a také seznam obcí, ze kterých se kandidátní listiny podávají příslušnému pověřenému obecnímu úřadu.

Ke kandidátní listině musí být přiloženo vlastnoručně podepsané prohlášení kandidáta o tom, že souhlasí se svou kandidaturou, dále že nedal nikomu souhlas k tomu, aby byl uveden na jiné kandidátní listině pro volby do stejného zastupitelstva. Na prohlášení musí kandidát vyplnit místo trvalého bydliště a datum narození (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí).

3.3.4.3 Hlasovací lístky

Pro registraci kandidátních listin zajistí registrační úřad tisk hlasovacích lístků. V záhlaví každého hlasovacího lístku musí být uveden název obce a počet členů zastupitelstva, který se bude ve volbách volit. Pokud jsou vytvořeny volební obvody, musí být uvedeno v záhlaví hlasovacího lístku též označení volebního obvodu a počet členů zastupitelstva, který má být v daném obvodu zvolen. Tyto lístky jsou opatřeny razítkem příslušné obce téže barvy, které musí být na všech hlasovacích lístcích umístěno na stejném místě.

Hlasovací lístky mohou být vytištěny oboustranně, avšak musí být použit na kandidátních listinách jednotný druh i velikost písma. Starosta má za úkol zajistit, aby byly hlasovací lístky dodány všem voličům nejpozději 3 dny přede dnem konání voleb a v den voleb všem okrskovým volebním komisím (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí).

3.3.5 Základní velikostní rozdělení obcí dle Jüptnera

V detailnějším pohledu na komunální politiku docházíme k závěru, že tato úroveň politického systému nemá jednotné rysy, a proto ji nelze zkoumat jako jeden celek. Je zapotřebí na ni nahlížet jako na tisíce nezávislých mikrosvětů. Jestliže i přesto chceme vyhledávat určité shodné atributy těchto systémů, je potřeba komunální politické systémy rozdělit nejméně do čtyř odlišných skupin, které se od sebe rozlišují hlavně velikostí. P. Jüptner (2004, str. 82 – 98) klasifikoval čtyři základní kategorie obcí dle velikosti.

- **Nejmenší obce**

V této kategorii stanovil P. Jüptner horní hranici na 1 700 obyvatel. Do této skupiny tedy spadá i obec Mrákov, o které bude větší zmínka v praktické části. V těchto politických systémech často kandidují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Formálně v nejmenších obcích působí maximálně dvě politické strany. Politické strany mají v těchto obcích zanedbatelný počet členů a fungují spíše na spolkové než politické bázi. Kandidátní listiny se většinou sestavují až těsně před volbami. Kandidatura za strany je chápána spíše jako nutné zlo a podle některých obecních zastupitelů je v zásadě jedno, za koho člověk kandiduje. Většina kandidátů politických stran jsou „nezávislí kandidáti“ a po volbách se již nehlásí ke svým stranám. V nejmenších obcích se o samosprávu starají nezávislí kandidáti v podobě sdružení, jednotlivců nebo nezávislí na kandidátkách stran. Politické strany jsou v těchto obcích chápány jako zdroj politikaření a nesváru, zatímco nezávislé osoby představují „pracovitost“ a „schopnost spolupráce“. Převládá názor, že by zastupitelský mandát měli obdržet kandidáti s největším počtem hlasů bez ohledu na příslušnost ke kandidátní listině. V obcích této velikosti nemálo starostů kritizuje neprůhlednost volby starosty a naopak se přiklání k přímé volbě. V této kategorii se toto pojetí promítá do povahy kandidátních listin, kdy všichni zájemci o křeslo v zastupitelstvu kandidují jako individuálně navrhovaní nezávislí kandidáti. V těchto obcích se zpravidla schůze politických stran nekonají vůbec, popřípadě mají hlavně společenský charakter (Jüptner, 2004, str. 83 – 86).

- **Obce menší střední velikosti**

Druhou kategorii „obce menší střední velikosti“ stanovil orientačním intervalem od 1 701 do 9 000 obyvatel. U obcí této velikosti se láme poměr sil mezi nezávislými kandidáty a politickými stranami. V tomto velikostním rozmezí se vzrůstající velikostí obcí je způsobena převaha kandidátů politických stran nad kandidáty nestranických subjektů. Do množiny politických stran jsou započítány komunální (např. Sdružení nezávislých) i regionální strany (např. Volba pro město) a zvolení kandidáti politických stran jsou hlavně bezpartijní. Vzhledem k nedostatku členů na kandidátce zařazují aktivisté na tyto listiny i tzv. křoví neboli kandidáty, kteří nemají skutečný zájem o zisk zastupitelského křesla, ale pouze maximalizují volební zisk pro kandidáty. V některých obcích se pořád nepořádají schůze jednotlivých politických stran nebo zastupitelských frakcí (Jüptner, 2004, str. 87 – 90).

- **Obce větší střední velikosti**

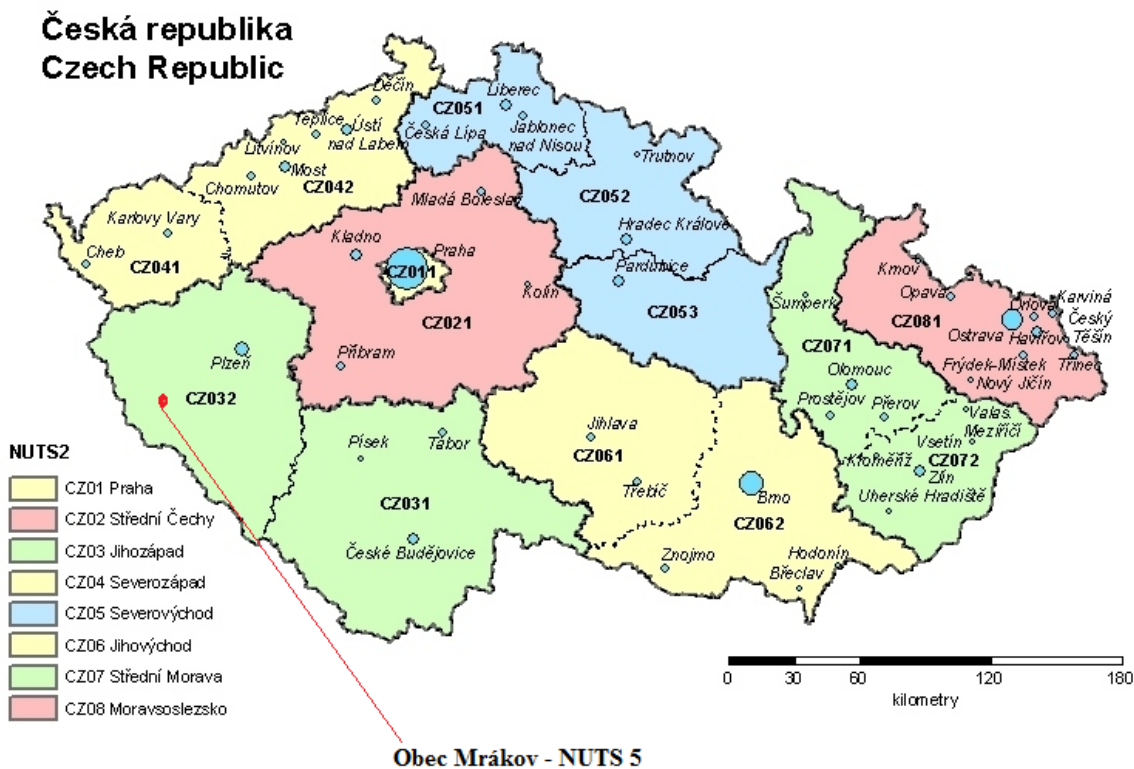
U třetí kategorie bylo vymezeno orientační rozmezí 9 001 až 45 000 obyvatel. V těchto obcích se již zpravidla moc nevyskytují nezávislá sdružení, jejich výskyt může být způsoben například volební strategií. Nezávislí kandidáti většinou zaštiťují svoji kandidátní listinu některou regionálně-komunální politickou stranou, přičemž v některých větších středních obcích se začínají objevovat lokálně-komunální volby jako Sdružení nezávislých kandidátů nebo nezávislí (Jüptner, 2004, str. 92 – 93).

- **Největší obce**

Jüptner u těchto obcí stanovil spodní hranici na 45 000 obyvatel. Do této skupiny patří hlavně územně členěná statutární města. Dominují zde jednoznačně politické strany, přičemž nezávislí kandidáti a jejich sdružení se již v těchto typech nevyskytují. Politické rozložení sil se na této úrovni podobalo poměru sil na parlamentní úrovni, ale s rozmachem regionálně-komunálních stran začala tato téze ztrácet platnost. Politické systémy fungují spíše soutěživě na principu „vlády a opozice“ (Jüptner, 2004, str. 95 – 98).

4 Charakteristika obce Mrákov

Obrázek č. 2: Obec Mrákov

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.1 Historie a současnost

Obec Mrákov leží v západních Čechách, přibližně 7 km od německých hranic a je součástí Dolního Chodska. Mrákov je malá vesnice, která se nachází v Plzeňském kraji a spadá pod okres Domažlice. Okresní město Domažlice je obcí s rozšířenou působností, od něhož je Mrákov vzdálen cca 5 km. Nadmořská výška Mrákova je v rozmezí 459 – 462 m nad mořem. Obec se dělí na 5 částí – Mlýneček, Mrákov, Nový Klíčov, Smolov a Starý Klíčov.

První písemná zmínka o existenci chodské vsi Mrákov se objevila v listině vydané v Praze v roce 1325 králem Janem Lucemburským. Tato listina zaručovala zvláštní práva domažlických Chodů a objevilo se v ní také jméno vesnice Medákov - nyní Mrákov.

Skutečné stáří vesnice je však mnohem vyšší. Mrákov patřil mezi 11 nejstarších chodských vesnic rozložených na jihozápadním pomezí Čech. Obyvatelé obce vykonávali strážní službu k ochraně zemské hranice a obchodních stezek vedoucích z Bavorska do Domažlic. Jako ostatní chodské vsi byl také Mrákov svobodnou obcí zodpovídající se pouze královské moci, zastoupené domažlickými purkrabími. Toto privilegované postavení chodských vsí ztratily vesnice v roce 1388, kdy je král Karel IV. zastavil Oldřichu z Miřkova. V průběhu 15. století se vystřídalo několik zástavních pánů a až v roce 1473 se dostala chodská rychta do zástavy Švamberků, kteří ji udrželi dalších 99 let. Po krátkém období svobody (1572 – 1579) se chodské vesnice dostaly pod správu města Domažlice a v roce 1621 je jako konfiskát získali Lamingenové z Albenreuthu, kterým byla roku 1635 potvrzena jejich dědičná držba. Berní rula z roku 1654 mluví o Mrákovu jako o vesnici obydlené 16 sedláky a jedním chalupníkem. V 2. polovině 18. století žilo ve vsi již 30 hospodářů a pracovali zde tři tkalci, švec a kovář. O 100 let později, roku 1867, měla ves už 83 domů, ve kterých bydlelo 953 obyvatel. 13. srpna 1861 postihl obec Mrákov velký požár, 72 usedlostí lehlo popelem a zůstalo pouhých 6 čísel. Požár vypukl okolo třetí hodiny odpoledne na dvoře statku č. 27 a velmi rychle se rozšířil. Při tomto požáru shořela i věž kostela, malý zvon se rozbil a velký spadl na klenutí chrámu. Také se rozbil kostelní skleněný lustr a shořely i některé obrazy, které byly uschované na faře. První pomoc přišla hlavně z Domažlic a z okolních vesnic. V roce 1991 měl Mrákov 117 domů, které obývalo 474 obyvatel. V současné době pod Mrákov spadá i katastrální území Klíčova a Smolova (Obecní úřad Mrákov, 2008).

Mrákov je považován za reprezentativní lokalitu regionu Dolní Chodsko. Patří mezi obce, které si uchovaly mnohé z bohatého kulturního dědictví svých předků. Dodnes se tu dodržuje tradice, že ženy spíše staršího věku stále chodí nejen ve svátcích, ale i ve všedních dnech v chodském kroji. Tyto lidové tradice jsou spojeny s každoroční národopisnou přehlídkou „Chodská hyjta“, která se pořádá o mrákovské pouti, na sv. Vavřince. Chodský soubor poprvé vystoupil při příležitosti otevření místní základní školy v roce 1961, která byla znovu postavena kvůli požáru a nedostačujícím prostorám (Jirovec, Forst, Bergman, 2006).

V obci Mrákov dodnes stojí nenápadný domek „U Bílků“, který navštívila v minulosti nejedna významná osobnost. Bílkovi byli významní písmáci i krejčí. Sestry Anna a Marie Bílkovy byly poslední příslušnice tohoto rodu a byly to švadleny,

kteřé dokumentovaly a uchovávaly podobu chodského kroje. Od Bílků rovněž pocházela slavná, „Manka Římanka“, která se dvakrát vydala pěšky do Říma a její příběh je vydán i knižně (Nejdl, Procházka, 2013, str. 71).

Chodskou ves Mrákov navštívila řada významných osobností, které čerpaly náměty a informace pro svá díla. Např.: B. Němcová, F. Palacký a jeho zet' F. L. Riegl, K. J. Erben, J. Š. Baar a spousta dalších (Jirovec, Forst, Bergman, 2006).

4.2 Demografická charakteristika obce

Data potřebná pro tuto část práce byla získána z webových stránek Českého statistického úřadu a informace byly také čerpány z obecního úřadu Mrákov a ze státního okresního archivu Domažlice, který sídlí v Horšovském Týně.

4.2.1 Počet obyvatel

K 31. 12. 2013 bylo v obci Mrákov přihlášeno k trvalému pobytu celkem 1 153 obyvatel, z toho 581 mužů a 572 žen. Obec se tedy na základě rozdělení dle Jüpnera řadí do kategorie nejmenších obcí.

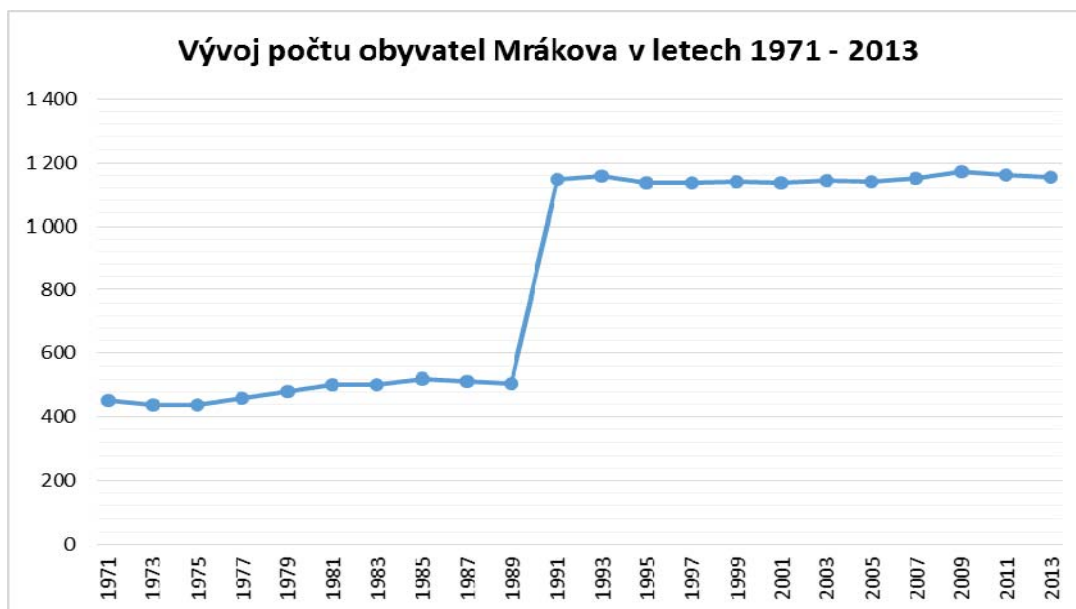
V grafu č. 1 „Vývoj počtu obyvatel Mrákova v letech 1971 - 2013“ je zobrazeno, jak se měnily počty obyvatel v Mrákově. Graf má do roku 1990 celkem kontinuální vývoj, počet obyvatel žijících v obci Mrákov se pohyboval vždy okolo 500 obyvatel. V roce 1991 byl velký výkyv a počet obyvatel v obci stoupl na dvojnásobek. Tento skok byl způsobený sloučením dvou obcí, a to Mrákova a Starého Klíčova.

Z grafu i z níže uvedené tabulky lze vyčíst, že v roce, kdy byly spojeny dvě obce, žilo v obci celkem 1 146 obyvatel. Ke konci roku 2013 měla obec celkem 1 153 obyvatel, což představuje celkový nárůst o pouhých 7 obyvatel v průběhu 22 let. Počet obyvatel obce se po tuto dobu nijak výrazně neměnil, průměrně se pohyboval kolem 1 149 obyvatel. Nejvyšší nárůst v počtu obyvatel v tomto období měla obec v roce 2009, kdy oproti předešlému roku v obci přibylo 22 občanů a celkem zde žilo 1 172 obyvatel. Od tohoto roku docházelo v obci k menšímu úbytku obyvatel (ČSÚ).

Průměrný celkový přírůstek byl ve sledovaném období kladný, pohyboval se kolem 2 obyvatel za rok. Průměrný počet narozených (12) a zemřelých (11) si byl

velmi podobný a činil průměrný přirozený přírůstek 1 obyvatele za jeden rok. Počet přistěhovalých (19) a vystěhovalých (19) jedinců si byl roven. Další demografické údaje obce Mrákova v letech 1991 až 2013 jsou k nahlédnutí v tabulce č. 2 (ČSÚ).

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce v letech 1971 - 2013

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 2: Demografické údaje obce Mrákov v letech 1991 - 2013

Rok	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek	Stav k 31.12.
1991	25	14	22	17	11	5	16	1 146
1992	21	13	19	28	8	-9	-1	1 145
1993	11	13	31	16	-2	15	13	1 158
1994	8	16	17	17	-8	-	-8	1 150
1995	8	13	14	24	-5	-10	-15	1 135
1996	10	9	18	21	1	-3	-2	1 133
1997	11	13	16	10	-2	6	4	1 137
1998	8	4	17	12	4	5	9	1 146
1999	14	10	18	27	4	-9	-5	1 141
2000	10	14	24	7	-4	17	13	1 154
2001	6	6	20	18	-	2	2	1 137
2002	8	6	21	20	2	1	3	1 140
2003	9	10	15	10	-1	5	4	1 144
2004	13	11	14	21	2	-7	-5	1 139
2005	8	7	31	30	1	1	2	1 141
2006	18	10	27	18	8	9	17	1 158
2007	14	13	19	27	1	-8	-7	1 151
2008	17	10	14	22	7	-8	-1	1 150
2009	15	7	30	16	8	14	22	1 172
2010	14	13	10	19	1	-9	-8	1 164
2011	8	15	21	17	-7	4	-3	1 163
2012	16	12	20	18	4	2	6	1 169
2013	9	8	8	25	1	-17	-16	1 153
Průměr	12,22	10,74	19,39	19,13	1,48	0,26	1,74	1 149

Zdroj: vlastní zpracování, czso.cz

4.2.2 Věková struktura

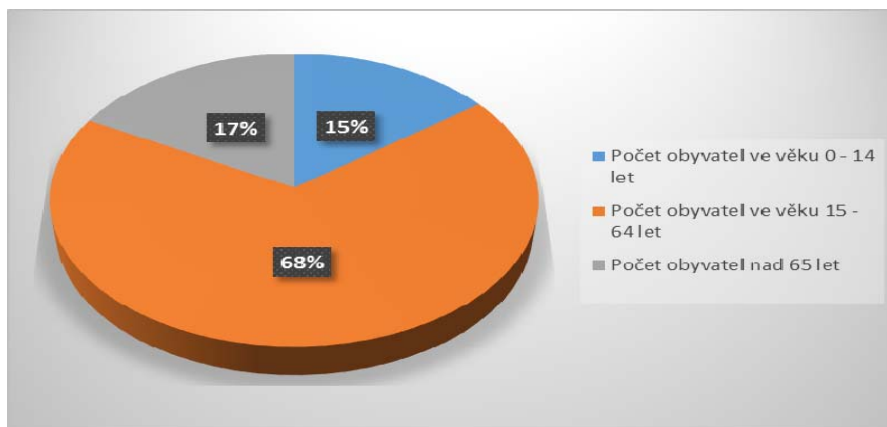
K datu 31. 12. 2013 bylo v obci přihlášeno 1 153 obyvatel k trvalému pobytu. Zastoupení obou pohlaví je v Mrákově přibližně vyrovnané. V obci roku 2013 žilo 581 mužů a 572 žen, tedy pouze o 9 mužů více než žen. Věková struktura je znázorněna v níže uvedené tabulce č. 3. K uvedenému datu byl v obci nejvyšší podíl obyvatel ve věkové kategorii 30 – 39 let, dále pak 40-49 let, ale žije zde i velké množství dětí do 10 let (123). Nejméně obyvatel žijících v této obci jsou ve věku 80 a více let. Dále je z tabulky patrné, že ženy se dožívají vyššího věku než muži, což je statisticky dokázáno. Největší rozdíl mezi ženami a muži byl zaznamenán u skupiny obyvatel ve věku 20-29 let, kdy v roce 2013 žilo v obci více žen než mužů a to celkem o 14 žen. Vyrovnaný počet byl v tomto roce u lidí ve věku 65-69 let. V obci se z uvedených údajů neprojevuje trend stárnutí obyvatelstva.

Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatel obce Mrákov v roce 2013 (k 31.12.)

Obyvatelstvo ve věku	Celkem	Muži	Ženy
0 – 9	123	58	65
10 – 19	96	57	39
20 – 29	152	69	83
30 – 39	181	94	87
40 – 49	164	87	77
50 – 59	160	81	79
60 – 64	81	41	40
65 – 69	58	29	29
70 – 79	88	43	45
80 a více let	50	22	28
Celkem obyvatelstvo:	1 153	581	572

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obrázek č. 3: Rozdělení věkových skupin

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3 Socioekonomické charakteristiky

4.3.1 Struktura obyvatelstva dle vzdělání

Strukturu obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatel starších 15 let zaznamenává tabulka č. 4. Údaje jsou získané z posledního sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011.

Tabulka č. 4: Struktura obyvatel podle vzdělání

SLDB 2011		Celkem	Muži	Ženy
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		980	493	487
z toho podle stupně vzdělání	bez vzdělání	3	-	3
	základní včetně neukončeného	211	74	137
	střední včetně vyučení (bez maturity)	373	240	133
	úplně střední (s maturitou)	267	119	148
	nástavbové studium	22	12	10
	vyšší odborné vzdělání	4	2	2
	Vysokoškolské	67	27	40

Zdroj: vlastní zpracování dle SLDB

Z výše uvedené tabulky č. 4 vyplývá, že podle posledního sčítání se v obci vyskytují pouze 3 obyvatelé bez vzdělání. Celkem žije v obci 980 obyvatel nad 15 let, z toho 493 mužů a 487 žen. Dále je z tabulky zřejmé, že nejvíce se v Mrákově vyskytují lidé se středním vzděláním včetně vyučení (bez maturity) a to 373. Druhou nejvíce zastoupenou skupinu tvoří osoby s úplným středním vzděláním s maturitou (267). Počet lidí s vysokoškolským vzděláním se velmi zvýšil oproti sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, kdy bylo celkem 37 obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Počet se zvýšil o 30 obyvatel. Nárůst je spojen s trendem získávání titulu z důvodu vidiny vyššího platu a také lepšího životního stylu.

Počet obyvatel bez vzdělání byl podle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 stejný jako v roce 2011. Největší změna byla u obyvatel s vysokoškolským vzděláním, kterých neustále přibývá. Obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného a také se středním vzděláním bez maturity neustále ubývá.

4.3.2 Národnostní struktura

Národnostní strukturu obce tvoří Češi, Slováci, Poláci, Ukrajinci a Vietnamci. Podle posledního sčítání v roce 2011 bylo v Mrákově 821 občanů české národnosti, z toho 410 mužů a 411 žen. Pět občanů mužského pohlaví se hlásilo k národnosti slovenské, jeden občan k polské, k ukrajinské a dva k vietnamské národnosti. 313 občanů žijících v obci Mrákov nevedlo svoji národnost. Všechna tato data jsou uvedena v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Struktura obyvatel dle národnosti

SLDB 2011		Celkem	Muži	Ženy
Obyvatelstvo celkem		1 153	581	572
z toho národnost	Česká	821	410	411
	Moravská	-	-	-
	Slezská	-	-	-
	Slovenská	5	5	-
	Maďarská	-	-	-
	Německá	-	-	-
	Polská	1	1	-
	Romská	-	-	-
	Ruská	-	-	-

	Ukrajinská	1	-	1
	Vietnamská	2	1	1
	Neuvedeno	313	154	159

Zdroj: vlastní zpracování dle SLDB

4.3.3 Struktura obyvatelstva dle náboženské víry

V obci Mrákov žije skoro polovina občanů věřících. V letech 1811 – 1813 byl na návsi na místě dřívější kaple vystavěn kostel zasvěcený sv. Vavřinci. Jde o trojlodní stavbu s hranolovitou věží v průčelí a ze tří stran jsou umístěny věžní hodiny (Obecní úřad Mrákov, 2008). V současnosti se denně koná mše svatá, vedená místním farářem Premyslawem Ciupakem. Kostel sv. Vavřince je největší památkou obce Mrákov a je navštěvován nejen občany, ale i turisty. Konají se zde koncerty místního folklorního souboru Mrákov, či jiných regionálních uskupení. Z níže uvedené tabulky č. 6 lze vyčíst, že 460 obyvatel je věřících a hlásí se k církvi a náboženské společnosti a 56 obyvatel se nehlásí k žádné církvi ani náboženské společnosti, ale přesto jsou věřící. Nejvíce lidí se hlásí ke křesťanství, konkrétně k římskokatolické církvi (428). Pouze tři občané vyznávají pravoslavnou církev. Dále je v tabulce uvedeno, že v obci se nachází 185 obyvatel, kteří patří mezi ateisty, a 453 občanů, kteří nevedli, zda jsou věřící, či nevěřící.

Tabulka č. 6: Struktura obyvatel dle náboženské víry

SLDB 2011		Celkem	Muži	Ženy
Obyvatelstvo celkem		1 153	581	572
Věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti		56	30	26
Věřící – hlásící se k církvi, nábož. společnosti		460	211	249
z toho	církev římskokatolická	428	199	229
	Pravoslavná církev v českých zemích	3	1	2
Bez náboženské víry		185	99	86
Neuvedeno		453	241	212

Zdroj: vlastní zpracování dle SLDB

4.3.4 Ekonomická aktivita v obci Mrákov

Ekonomická aktivita obyvatel Mrákova je hlavně ovlivněna polohou Mrákova. Mrákov se nachází blízko německých hranic, proto velká část obyvatel dojíždí za prací do Německa. Dále se také na tomto území začínají objevovat německé firmy. Pracovní příležitosti lze nacházet zejména v zemědělství a v průmyslu.

K 31. 12. 2012 se v obci nacházelo celkem 244 podnikatelských subjektů. Z toho 2 státní organizace, 34 obchodních společností, 173 živnostníků, 11 samostatně hospodařících rolníků. Jeden zemědělský podnikatel a 2 družstva. Tyto subjekty jsou nejčastěji velkoobchody a maloobchody, dále subjekty zabývající se průmyslem a stavebnictvím. V obci se také vyskytují podniky zaměřující se na cestovní ruch, dopravu či vědeckou nebo technickou činnost a jiná zaměření (ČSÚ).

Mezi větší podniky v obci Mrákov patří především Zemědělské obchodní družstvo Mrákov a Stauner palet s.r.o., který má sídlo ve Starém Klíčově. V této obci je velký počet pracovních příležitostí, proto sem za prací dojíždí velký počet lidí z jiných regionů, ale velký počet místních lidí vyjíždí také za prací do jiné obce tohoto okresu (ČSÚ).

Tabulka č. 7: Ekonomická aktivita obyvatel obce Mrákov

SLDB 2011		Celkem	Muži	Ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		571	327	244	
v tom:	Zaměstnaní	543	314	229	
	v tom	zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	505	299	206
		pracující student a učni	7	3	4
		pracující důchodci	21	12	9
		ženy na mateřské dovolené	10	-	10
	Nezaměstnaní	28	13	15	
	v tom	hledající první zaměstnání	2	2	-
	ostatní nezaměstnaní	26	11	15	
Ekonomicky neaktivní		546	233	313	
v tom:	nepracující důchodci	249	100	149	
	ostatní s vlastním zdrojem obživy	22	1	21	
	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	99	43	56	
	žáci, studenti, učni	176	89	87	
Nezjištěno		37	21	16	

Zdroj: vlastní zpracování dle SLDB

V roce 2011 v Mrákově žilo 571 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 244 žen a 327 mužů. Z počtu 571 ekonomicky aktivních obyvatel bylo 543 zaměstnaných a 28 nezaměstnaných, což představovalo 4,9 %. Největší část zaměstnaných obyvatel tvořili zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní a pomáhající (505). Druhou skupinu ekonomicky aktivního obyvatelstva tvoří nezaměstnaní lidé, kterých bylo v obci Mrákov 28, z toho dva muži hledající první zaměstnání a zbytek tvořil skupinu „ostatní nezaměstnaní“. Největší část ekonomicky neaktivního obyvatelstva tvořili nepracující důchodci (249) a další početnou skupinou byli žáci, studenti a učni, kterých bylo 176. Ekonomicky neaktivních lidí v obci Mrákov bylo celkem 546. U 37 osob se nepodařilo zjistit ekonomickou aktivitu (viz tabulka č. 7).

Mezi největší podniky nacházející se na území obce Mrákov patří především Zemědělské obchodní družstvo Mrákov a Stauner palet s.r.o. ZOD Mrákov bylo založeno 15. května 1975 a tento podnik se zaměřuje na zemědělskou a přidruženou výrobu. K letošnímu roku (2015) má tato firma celkem 138 zaměstnanců, z toho 62 v zemědělské výrobě a ostatní v nezemědělské výrobě a službách. Druhou největší firmou v obci je Stauner Palet s.r.o., která má sídlo ve Starém Klíčově. Tato firma je zaměřena na lakování palet, výrobu kovových palet a provoz mezinárodní silniční nákladové dopravy (ČSÚ).

Tabulka č. 8: Srovnání míry nezaměstnanosti v %

Míra nezaměstnanosti v %	Rok					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obec Mrákov	2,35	2,52	3,69	4,87	8,56	5,37
Plzeňský kraj	5,60	4,43	5,03	8,16	8,25	7,01
Česká republika	7,67	5,98	5,96	9,24	9,57	8,62

Zdroj: data ČSÚ, vlastní úprava

Výše uvedená tabulka č. 8 uvádí vývoj míry nezaměstnanosti v obci Mrákov v letech 2006 až 2011 a také obsahuje data potřebná ke srovnání míry nezaměstnanosti s Plzeňským krajem a celou ČR. Z grafu lze vyčíst, že v roce 2006 byla v obci Mrákov nezaměstnanost nejnižší a od tohoto roku se míra nezaměstnanosti každým rokem mírně zvyšovala. Ve srovnání s Plzeňským krajem a ČR je v obci Mrákov míra nezaměstnanosti

velmi malá. Ani jeden rok míra nezaměstnanosti v obci Mrákov a v Plzeňském kraji nepřevyšuje celorepublikový průměr. V roce 2010 byla v obci nejvyšší míra nezaměstnanosti, a to 8,56 %. V roce 2011 nezaměstnanost klesla oproti předešlému roku o 3,19 %.

4.4 Občanská vybavenost

Mrákov lze charakterizovat jako malebnou vesnici rozprostírající se nedaleko německých hranic. Občanskou vybavenost mohou Mrákovu závidět mnohé obce. Mimopracovní vyžití mládeže i ostatních občanů je mnohostranné.

Z pohledu školství se v obci vyskytuje mateřská škola a základní devítiletá škola. V obci působí několik spolků a organizací jako je např. SDH – Mrákov, Starý i Nový Klíčov, dále Český zahrádkářský svaz Starý Klíčov, TJ Sokol Mrákov, Myslivecké sdružení Lišák, Sbor pro občanské záležitosti a Sdružení přátel dolního Chodska, což je místní národopisný soubor. V obci má možnost využití volného času každý návštěvník nebo občan Mrákova na nově vybudovaném víceúčelovém hřišti, dále také v tělocvičně ZŠ Mrákov, která je nově zrekonstruována díky finanční podpoře, kterou ZŠ získala z dotací z krajského rozpočtu Plzeňského kraje.

V Mrákově je také dostupné fotbalové hřiště, tenisové kurty, dále i koupaliště a dětské hřiště, které jsou občanům volně zpřístupněny. V obci jsou také tři restaurační zařízení, tři prodejny potravin a také prodejna textilu a smíšeného zboží. Je zde i místní knihovna, která je přístupná celé veřejnosti, a také kulturní dům, který byl svého času nejvyhledávanější na okrese.

V budově obecního úřadu funguje pobočka České pošty. V roce 1930 byl vybudován obecní vodovod, který patří k jedněm z nejstarších vodovodů na okrese Domažlice. Rekonstrukce místního vodovodu byla v obci provedena po 76 letech, a to v roce 2006 - 2007. V obci Mrákov je také vybudována kanalizace, která prošla celkovou rekonstrukcí v letech 2012 - 2014, dále veřejné osvětlení, čistička odpadních vod a v roce 1996 byla provedena plynofikace. V obci chybí pouze policejní stanice, lékař a ústav se sociální péčí (Obecní úřad Mrákov, 2008).

4.5 Občanská sdružení a spolky

V obci se vyskytuje řada sdružení a spolků, které mají dlouhodobé tradice. Mezi nejvýznamnější spolky a sdružení, které svoji činnost zachovaly i po roce 1989, patří sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Mrákov, Myslivecké sdružení Lišák a v neposlední řadě spolek přátel dolního Chodska.

Historie **mrákovského sboru dobrovolných hasičů** sahá až do roku 1906, kdy proběhla první valná hromada. Na tuto schůzi se dostavilo celkem 61 členů a byl zvolen první výbor dobrovolného hasičského sboru v Mrákově. Prvním starostou sboru byl Ludvík Lambert, biskupský vikář v Mrákově. Zasloužil se i o vznik hasičského sboru ve Starém Klíčově a funkci starosty zastával až do roku 1911, poté byl starostou vikář Tomáš Picha a následně Josef Němec. Rok 1985 byl dalším mezníkem v novodobé historii sboru, tohoto roku bylo založeno družstvo žen a v následujících letech patřilo mezi nejlepší družstva v okrsku, okrese. V roce 2006 měl sbor 125 členů, 90 mužů, 12 žen a 23 mladých hasičů (viz příloha č. 1), (Jirovec, Forst, Bergman, 2006).

Před více než padesáti lety, v roce 1952, se několik fotbalových nadšenců z Mrákova a Starého Klíčova rozhodlo založit **tělovýchovnou jednotu** a začít hrát fotbal závodně. Prvním předsedou se stal Václav Votava a zakládajících členů bylo celkem pět. O názvu Sokol Mrákov rozhodlo to, že hřiště, na které poskytlo místní JZD pozemek, se nacházelo v katastru Mrákova. V roce 1954 bylo slavnostně otevřeno hřiště a jako šatna jim zpočátku sloužil vysloužilý železniční vagón, později byla postavena první šatna. Výstavba nového areálu a hřiště mezi Mrákovem a Starým Klíčovem byla dokončena a otevřena při příležitosti 20. výročí otevření školy a založení národopisného souboru. V roce 2002 měla TJ oddíl kopané, odbíjené, nohejbalu a odbor rekreačních sportů celkem 274 členů (Vorlíček, 2002).

Mezi další velmi významné sdružení patří **Chodský soubor Mrákov** (viz příloha č. 2). Toto sdružení bylo založeno v roce 1961 skupinou nadšenců a od té doby tento soubor rozdává veselí, pohodu a dobrou náladu skrze své muzikanty, zpěváky, tanečníky či vypravěče. Národopisný soubor se zúčastnil mnoha festivalů doma i v zahraničí. Od roku 1978 má soubor vlastní dudáckou muziku, která hraje ve složení klarinety Es a B, dudy, housle a basa. Počet členů souboru se pohybuje mezi 30 – 40 členy všech věkových skupin. Existuje zde i dětský folklorní soubor Mráček, dudácká muzika Buláci

a také mladá dudácká kapela. Chodský soubor z Mrákova každoročně pořádá v Mrákově první sobotu po 10. srpnu vlastní festival – „Chodskou hyjtu“, na kterém se představí nejen účinkující z Chodska, ale i ze zahraničí (mrákovský soubor).

Myslivecké sdružení v Mrákově bylo založeno v roce 1949 a neslo název Lišák. Sdružení mělo střídavě od deseti do dvanácti členů, převážně z místních občanů. Prvním předsedou sdružení byl Jiří Ticháček. V roce 1972 dostalo sdružení od národního výboru prostory staré kovarny k užívání, které byly opraveny a používány jako myslivecká klubovna. Původní myslivecké sdružení trvalo až do roku 1978, kdy se honitby slučovaly do větších celků, a po sloučení neslo název MS Hraničář. Toto nové sdružení trvalo až do roku 1993, kdy se zpátky rozdělilo na dvě původní sdružení. V současné době čítá sdružení Lišák 26 členů, 2 čekatele. Předsedou je Václav Vaněk starší (Obecní úřad Mrákov, 2008).

4.6 Finanční situace obce

V této kapitole je rozebrána finanční situace obce Mrákov od roku 2010 do roku 2013. V níže uvedené tabulce č. 9 jsou uvedeny jak příjmy (daňové, nedaňové, kapitálové, přijaté transfery), tak i výdaje (běžné a kapitálové).

Finanční výbor spolu s účetní připraví a navrhne rozpočet, v němž jsou dané stranou základní věci, jako je provoz úřadu, školy a školky. Poté zbylé peníze mohou být použity na investice. V obci se roční rozpočet pohybuje zhruba okolo 15 mil. Kč, z toho může být použito na investice 6 - 7 mil. Kč. Rozpočet navrhuje tedy finanční výbor a poté ho schvaluje zastupitelstvo obce (rozhovor č. 1). Ve sledovaném období 2010 – 2013 obec Mrákov hospodařila s přebytkem, vyjma roku 2012. V roce 2012 byl celkový rozpočet schodkový a to – 2 315 101 Kč. Důvodem schodku je započítání velké investiční akce, kterou byla rekonstrukce kanalizace v Mrákově a obec na této akci proinvestovala 4 709 000 Kč z vlastních zdrojů. Obec žádala o dotaci již 5 let, ale vždy bezvysledně. V roce 2012 činily celkové příjmy 13 388 574 Kč, z nichž nejvyšší položku tvořily příjmy daňové (10 058 016 Kč) a nejnižší položkou byly kapitálové příjmy (86 401 Kč). V tomto roce činily výdaje 15 703 695 Kč, z nichž největší část přišla na výstavbu kanalizace. Dále byla opravena budova obecního úřadu apod. Rok 2013 byl již úspěšnější a obec hospodařila s přebytkem – necelým jedním miliónem. Na kanalizaci bylo v roce 2013 prostavěno zhruba 11 milionů (obec Mrákov – závěrečný účet).

Tabulka č 9: Finanční situace v obci Mrákov (v Kč)

	2010	2011	2012	2013
Příjmy celkem:	16 690 051	13 177 347	13 388 574	16 046 030
- Daňové	9 553 538	9 465 031	10 058 016	13 134 499
- Nedaňové	1 233 798	1 620 148	1 418 990	2 218 033
- Kapitálové	405 300	103 300	86 401	54 081
- Přijaté transfery	5 497 415	1 988 868	1 825 167	639 417
Výdaje celkem:	14 716 267	10 853 666	15 703 695	15 116 235
- Běžné	7 684 921	8 559 509	8 209 034	8 815 028
- Kapitálové	7 031 346	2 294 157	7 494 641	6 301 207
Schodek/přebytek	1 973 784	2 323 681	- 2 315 101	929 795

Zdroj: vlastní zpracování, www.mrakov.cz

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že obec Mrákov je velmi úspěšná v hospodaření s obecním majetkem. Oproti obcím přibližně stejné velikosti má obec Mrákov velmi vysoké kapitálové výdaje, z čehož je zřejmé, že umí dobře nakládat s financemi a i přes to, že obec má celkem malé přijaté transfery, dokáže ušetřit ročně přibližně 7 miliónů, které věnuje na investiční plány. K porovnání této skutečnosti byly vybrány tři obce s přibližně stejným počtem obyvatel, které se nachází také v Plzeňském kraji a jsou jimi obec Blížejev, Chodov a Mochtín. Ve všech vybraných obcích se výdaje na investice pohybují ročně okolo 2,5 – 3 miliónů. Více rozebrána a porovnána s Mrákovem byla obec Blížejev. V této obci žije 1 451 obyvatel a oproti obci Mrákov má o dost nižší kapitálové výdaje a vyšší přijaté dotace což je vidět v tabulce č. 10. Ve zkoumaném období od roku 2010 do roku 2013 se v obci Blížejev výdaje na investice pohybují okolo 2,5 miliónů. Jediným velkým skokem byl rok 2012, kdy kapitálové výdaje v této obci činily cca 7 mil. (rozpočet obce).

Tabulka č. 10: Kapitálové výdaje v obci Blížejev

	2010	2011	2012	2013
Přijaté transfery	2 482 630	4 540 920	1 654 900	5 246 717
Kapitálové výdaje	2 533 780	2 559 040	7 045 910	1 851 020

Zdroj: vlastní zpracování, www.rozpocetobce.cz

4.7 Shrnutí charakteristiky obce

Z ohlédnutí do historie obce Mrákov je zřejmé, že si obec stále zachovává svůj svéráz. Má bohaté kulturní základy, které se obyvatelé snaží udržet živé. Nejen kulturou žijí občané Mrákova. Mají velké možnosti sportovního či jiného vyžití. V obci je v porovnání s Plzeňským krajem a celorepublikovým průměrem relativně nízká nezaměstnanost, čemuž napomáhá existence dvou velkých podniků v obci. Těmito podniky jsou ZOD Mrákov a Stauner palet s.r.o. Dále se dá obec označit za velmi úspěšnou v hospodaření. V průměru každoročně proinvestuje okolo sedmi miliónů Kč, což na obec se zhruba jedenácti sty obyvateli se jedná o poměrně vysoké kapitálové výdaje. Obec tím pádem má dostatek prostředků na investování do občanské vybavenosti a na rekonstrukce obecních majetků.

Průměrný věk obyvatelstva se v posledních letech příliš nemění, což se nedá očekávat v příštích letech vzhledem k rostoucímu počtu vysokoškolsky vzdělaných občanů Mrákova. Můžeme předpokládat, že stále více mladých občanů bude odcházet za zaměstnáním do větších měst a populace obce bude stárnout.

5 Komunální volby po roce 1989

5.1 Politické subjekty působící v obci po roce 1989 do roku 2014

Ve vývoji dění v Mrákově se odrazila změna politické situace v Československé socialistické republice, kterou způsobily události 17. listopadu 1989 a následné zhroutilí komunistického režimu. Tyto události ovlivnily zejména činnost a složení místního národního výboru. Na základě návrhu Občanského fóra po vzájemné dohodě s politickými stranami a MV NF se stali novými členy poslaneckého sboru především nestraníci (kronika obce Mrákov).

V období totality v obci Mrákov působila hlavně Komunistická strana Československa, která v obci působila i po roce 1989, ale již v menší míře. V tomto období zde působila i Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová.

Komunistická strana Československa (Komunistická strana Čech a Moravy) – tato strana byla založená v obci Mrákov po válce v roce 1946. Od tohoto roku působí nadále v obci. Pouze při posledních komunálních volbách, které se konaly v roce 2014, tato strana nesestavila kandidátní listinu (kronika obce Mrákov). Důvodem byl nezájem ze strany stávajících členů o kandidaturu a ostatní sympatizující využili kandidátní listinu Sdružení pro obec Mrákov (rozhovor č. 3). V roce 1990 se KSČM podařilo získat 2 mandáty ve volbách. A i přes klesající popularitu si udrželi v každých volbách jedno místo v zastupitelstvu (kronika obce Mrákov). KSČM v Mrákově nemá předsedu strany, pouze má pověřeného člena k plnění administrativních věcí. Tímto členem byl zvolen Jaroslav Stýskal. Strana má v obci svoji základní organizaci a schází se několikrát do roka např. při výroční schůzi. *Před rokem 1989 to byla tak trochu povinnost a také zájem o dění v obci. Pracoval jsem s mládeží, podílel se na sportovním životě i v ostatních složkách, byl to takový trend. Ve dvou kandidátních listinách jsem neuspěl a nyní se považuji za aktivního politika.* Tímto způsobem se dostal dotazovaný k politice (rozhovor č. 3).

Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová má dlouholetou tradici v obci Mrákov. Tato strana na politické scéně v obci působí již mnoho

let, její kořeny sahají až do roku 1968. Zakladatelem byl Jan Vondraš z Mrákova a malý podíl měl i Jaroslav Forst, který také pochází z Mrákova a je silně věřící. KDU-ČSL patří mezi oblíbené strany, protože v obci Mrákov žije velký počet věřících obyvatel. Ve volbách v letech 1990 až 2010 pokaždé tato strana získala velký počet hlasů a mandátů. Od roku 1990 do roku 2010 starosta obce kandidoval za tuto volební stranu. *Tuto volební stranu jsem si v 90. letech vybral asi hlavně z důvodu vztahu ke křesťanství (rozhovor č. 1).* V roce 1998 získala tato strana všech možných 9 mandátů a do zastupitelstva se dostali všichni kandidáti této volební strany. Posledním úspěšným rokem pro KDU-ČSL byly volby v roce 2010, kdy se do zastupitelstva obce dostalo 6 kandidátů. V posledních letech se tato strana ocitá v krizi, která vrcholí neúspěchem ve volbách v roce 2014, kdy získala pouze 1 místo v zastupitelstvu a zbylých 8 míst připadlo Sdružení pro obec Mrákov (kronika obce Mrákov). Tento neúspěch ve volbách byl zapříčiněn zejména odchodem dlouholetého člena Josefa Janečka ze strany KDU-ČSL, který vykonává funkci starosty obce již sedmé volební období. Starosta obce spolu s dalšími čtyřmi bývalými kandidáty lidové strany se dohodli na vytvoření Sdružení pro obec Mrákov. Většina voličů volila kandidátní listinu starosty Janečka, z čehož mimo jiné plyne, že v obci Mrákov spíše občané volí jednotlivé kandidáty než politické strany (rozhovor č. 1).

Po roce 1989 v obci Mrákov působila stále strana KSČM, KDU-ČSL a dále byly založeny před prvními svobodnými volbami další dvě strany: Československá strana zemědělská a Občanské fórum.

Občanské fórum bylo založeno po listopadových událostech v roce 1989. K hnutí se přihlásilo 141 členů, z toho mluvčí – J. Janeček, J. Krčma, H. Tichá, M. Veselý a P. Choma. Toto politické hnutí nemělo dlouhou životnost, pouze jedno volební období. Zakladatelem občanského fóra byl Milan Veselý ze Starého Klíčova a Václav Drozda z Mrákova. Ve volbách v roce 1990 získala tato strana 4 mandáty.

Československá strana zemědělská neměla v obci také dlouhého trvání, fungovala dvě volební období od roku 1990 do 1998. Zmocněncem této volební strany byl Jiří Petrželka ze Starého Klíčova a jeho zástupcem byl ing. Josef Jírovec z Mrákova. V roce 1990 měla tato strana pouze tři kandidáty, z nichž jeden se dostal do obecního zastupitelstva. Další volební období měla již jen jednoho kandidáta, který se i přes

to proboujel do zastupitelstva. Poté již tato strana nikdy nepostavila kandidátní listinu (kronika obce Mrákov).

V komunálních volbách v roce 1994 byl rozšířen výběr o Sdružení nezávislých kandidátů. V roce 1998 vznikla také strana ČSSD a RU, obě strany měly pouze jednoho kandidáta a nezískaly ve volbách žádný mandát. RU již vícekrát nesestavila kandidátní listinu. ČSSD se v dalších letech uchytila a v roce 2006 se dostali 3 její kandidáti do obecního zastupitelstva. V roce 2002 bylo sestaveno Sdružení SZ, NZ a v roce 2004 již samotná strana zelených. V předposledních volbách v roce 2010 byly vytvořeny dvě nové kandidátní listiny a to ODS a Koalice Suveren. a DSZ, z nichž pouze jeden kandidát ODS se dostal do zastupitelstva obce.

Nejmladším politickým subjektem v obci Mrákov bylo **Sdružení pro obec Mrákov**. Tato kandidátní listina vznikla až před posledními volbami do obecního zastupitelstva obce roku 2014. *„Jedná se o kandidátní listinu Starostové a nezávislí, což je tedy celostátní uskupení, s kterými jsme se domluvili na kandidatuře. Nikdo z devíti kandidátů v té době nebyl členem žádné politické strany a na názvu jsme se domluvili mezi sebou. Toto sdružení nemá tedy žádného předsedu, na všem se domlouváme společně.“* (rozhovor č. 1). Sdružení založilo devět členů, z nichž pět vystoupilo ze strany KDU-ČSL, jeden z ČSSD a zbylí tři členové byli noví kandidáti. Ve volbách v roce 2014 byla kandidátní listina plně obsazena a do obecního zastupitelstva se dostalo 8 z 9 kandidátů (volby).

5.2 Výsledky voleb od roku 1990 do roku 2014

Během období 1990 až 2014 se řádné komunální volby konaly celkem sedmkrát. Volby v roce 1990 se řídily zákonem č. 368/1990 Sb., v roce 1994 a 1998 zákonem č. 152/1994 Sb. a volby v roce 2002 až do současnosti se řídí zákonem č. 491/2001 Sb. V období mezi řádnými volbami v letech 1990 – 1994 byl navíc platný ještě zákon č. 298/1992 Sb., podle něhož se také řídily tzv. nové komunální volby v obcích nově vzniklých nebo v obcích, v nichž v daném období klesl počet členů zastupitelstva pod mez stanovenou zákonem (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007, str. 119).

5.2.1 Výsledky voleb 1990

První svobodné volby po tzv. Sametové revoluci proběhly 24. listopadu 1990. V rámci celé České republiky byly tyto volby zcela ovládnuty Občanským fórem a to jak v počtu získaných hlasů, tak i v počtu získaných mandátů. V obci Mrákov se konaly volby ve školní družině ZŠ Mrákov. V tomto roce se volilo 11 kandidátů z celkového počtu 34 a občané vybírali ze čtyř kandidátních listin - Československá strana lidová, Československá strana zemědělská, Občanské fórum a Komunistická strana Československa + nezávislí kandidáti.

Tabulka č. 11: Výsledky voleb v roce 1990

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
1 Československá strana lidová	2 770	38,14	11	4
2 Československá strana zemědělská	637	8,77	3	1
3 Občanské fórum	2 338	32,19	11	4
4 Komunistická strana Československa nezávislí kandidáti	1 518	20,90	9	2

Zdroj: vlastní zpracování, kronika obce Mrákov

Ve volbách získala nejvíce hlasů Československá strana lidová a to 2 770. Z celkových 11 mandátů získaly nejvíce Československá strana lidová a Občanské fórum, obě strany shodně po čtyřech mandátech. Zbýlé tři mandáty byly rozděleny mezi Československou stranu zemědělskou (1 mandát) a komunistickou stranu Československa a nezávislí kandidáti (2 mandáty) viz tabulka č. 11.

Za značný úspěch pro KSČM lze pokládat získání dvou mandátů ve volbách vzhledem k událostem, které proběhly v listopadu a také k následnému odlivu členů.

Na ustavujícím zasedání Obecního zastupitelstva obce v Mrákově, které se konalo dne 30. listopadu 1990 v sále kulturního domu v Mrákově, byl zvolen starosta, zástupce starosty a další funkce byly rozděleny mezi členy zastupitelstva. Zasedání zahájil a přednesl úvodní zprávu Karel Mařík, poté předal slovo nejstaršímu členovi zastupitelstva Jiřímu Forstvovi, který seznámil přítomné s programem. Jako ověřitelé zápisu byli schváleni J. Stýskal a M. Groesslová. Do návrhové komise byl zvolen ing. V. Schleiss a V. Pelnář. Ve volbě starosty bylo použito tajné hlasování a na hlasovacích lístcích byli

dva kandidáti a to Josef Janeček a Karel Mařík. Funkci starosty vyhrál Josef Janeček, kterému v té době bylo 35 let, a byl kandidátem za stranu Československou lidovou. Josef Janeček vstoupil v tomto roce poprvé do místní politiky, ale již od roku 1989 se angažoval v občanském fóru, kde spolupracoval na pořádání besedy v kulturním domě a byl kooptován do rady MNV. Velkou motivací pro vstup byla změna režimu a odstranění nadvlády jedné strany, kdy občané nemohli do ničeho mluvit. Před vstupem do samosprávy pracoval Josef Janeček v zemědělském obchodním družstvu (rozhovor č. 1). Na zástupce starosty byli vybráni tři kandidáti (Václav Sladký, ing. Vratislav Altman a Marie Groesslová), mezi kterými se rozhodovalo. Jako zástupce starosty byla zvolena jediná žena místního zastupitelstva - Marie Groesslová (obecní kronika).

Tabulka č. 12: Složení zastupitelstva obce v roce 1990

Kandidátní listina		Kandidát		Hlasy	Pořadí zvolení
		Příjmení, jméno, tituly	Věk	abs.	
1	Československá strana lidová	Janeček Josef	35	325	1
1	Československá strana lidová	Sladký Václav	44	341	2
1	Československá strana lidová	Stodola Václav	48	360	3
2	Československá strana zemědělská	Altman Vratislav Ing.	36	240	1
3	Občanské fórum	Groesslová Marie	38	262	3
3	Občanské fórum	Mařík Karel	47	371	1
3	Občanské fórum	Schleiss Václav Ing.	42	351	2
3	Občanské fórum	Kincel Alfréd	47	286	4
4	Komunistická strana Československa nezávislí kandidáti	Stýskal Jaroslav	29	210	2
4	Komunistická strana Československa nezávislí kandidáti	Pelnář Václav	46	235	1
1	Československá strana lidová	Forst Jiří	50	381	4

Zdroj: vlastní zpracování, kronika obce Mrákov

Nejmladším zastupitelem obce byl Jaroslav Stýskal a nejstarším Jiří Forst. Dále se také v zastupitelstvu vyskytují dva kandidáti, kteří mají vysokoškolský titul.

5.2.2 Výsledky voleb 1994

V roce 1994 se konaly druhé svobodné komunální volby. Volby se konaly ve dnech 18. – 19. listopadu 1994. V seznamu voličů bylo zapsáno celkem 838 osob, z nich přišlo volit celkem 615 obyvatel, což je 73,39 %. Volební účast byla v tomto roce velmi vysoká.

V roce 1994 byly sestaveny pouze tři kandidátní listiny – Sdružení nezávislých kandidátů, Zemědělská strana a Československá strana lidová neboli křesťanská a demokratická unie. Z 12 kandidátů se volilo 9 členů obecního zastupitelstva. Z výsledků voleb, které jsou uvedeny v tabulce č. 13 je vidět, že do zastupitelstva se dostaly všechny tři přihlášené kandidátní listiny.

Tabulka č. 13: Výsledky voleb v roce 1994

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Zemědělská strana	235	6,17	1	1
2	Sdružení nezávislých kandidátů	581	15,25	2	1
3	Křesťanská a demokratická unie	2 994	78,58	9	7

Zdroj: vlastní zpracování, kronika obce Mrákov

Volby vyhrála Československá strana lidová, která měla celkem 9 kandidátů, a do obecního zastupitelstva se dostalo 7 členů z této stany. Tato strana obdržela nejvíce hlasů 2 994 a nejméně hlasů získala Zemědělská strana 235. Starostou obce se stal Josef Janeček a místostarostou pro následující volební období byl zvolen Ing. Karel Štauber. Průměrný věk zvolených zastupitelů je velmi nízký, a to 40,3 let. Tři ze zastupitelů mají politickou příslušnost KDU-ČSL, zbylých 6 členů jsou bez politické příslušnosti. Nejvíce hlasů z kandidátní listiny KDU-ČSL získala Marie Steinbachová, které v té době bylo 30 let. Starosta obce se podle počtu hlasů umístil na třetím místě. Ze všech kandidátů má pouze jeden vysokoškolský titul.

Tabulka č. 14: Složení zastupitelstva obce v roce 1994

Kandidátní listina	Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení	
	Příjmení, jméno, tituly	věk		abs.	v %		
1	Zemědělská strana	Petrželka Jiří	47	ZS	235	100,0	1
2	Sdružení nezávislých kandidátů	Štauber Karel Ing.	35	BEZPP	385	66,26	1
3	Křesť. a demokr. Unie	Steinbachová Marie	30	BEZPP	389	12,99	1
3	Křesť. a demokr. Unie	Vajchart Jiří	42	BEZPP	373	12,45	2
3	Křesť. a demokr. Unie	Janeček Josef	39	KDU-ČSL	340	11,35	3
3	Křesť. a demokr. Unie	Groesslová Marie	41	BEZPP	327	10,92	4
3	Křesť. a demokr. Unie	Sladký Václav	48	KDU-ČSL	257	8,58	5
3	Křesť. a demokr. Unie	Turek Jaroslav	29	BEZPP	342	11,42	6
3	Křesť. a demokr. Unie	Petrželka Josef	52	KDU-ČSL	267	8,91	7

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

5.2.3 Výsledky voleb 1998

V pátek 13. listopadu roku 1998 se uskutečnily v obci Mrákov od 14,00 hod do 22,00 hod a v sobotu 14. listopadu od 7,00 do 14,00 volby do obecního zastupitelstva. Volby probíhaly v zasedací síni Obecního úřadu Mrákov a ve volební komisi zasedali: Eduard Bayer, Václav Martínek, Anna Jasovská, Jitka Hrušková, Marie Šteflová, Anna Růžková a Marie Rojťová.

Z možných 870 voličů přišlo k volbám 504 občanů obce, což je více jak polovina – 57,93 %. Bylo odevzdáno celkem 473 úředních obálek. Celkem bylo 11 kandidátů a z nich bylo zvoleno 9 do zastupitelstva. Stejně jako v předešlých volbách byly na výběr pouze tři kandidátní listiny, které budou ukázány a popsány v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Výsledky voleb v roce 1998

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Republikánská unie (RU)	67	2,05	1	0
2	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	3 121	95,33	9	9
3	Česká strana sociálně demokratická	86	2,63	1	0

Zdroj: vlastní zpracování, kronika obce Mrákov

V tomto roce došlo k obměně dvou kandidátních listin. Místo Zemědělské strany a Sdružení pro nezávislé kandidáty vznikla Republikánská unie a Česká strana sociálně demokratická, dále už jen ČSSD. Strana lidovců zůstává nadále v čele s nejvíce kandidáty. Komunální volby v tomto roce suverenně vyhrála strana Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, která měla devět kandidátů, a všichni z nich se dostali do obecního zastupitelstva. Ti si mezi sebou zvolili starostu obce, kterým se stal opět již po třetí po sobě Josef Janeček z Mrákova a místostarostou se stal opět Karel Štauber. Z kandidátů za KDU-ČSL získal nejvíce hlasů Ing. Karel Štauber (390), na druhém místě byl Josef Janeček (360) a nejméně hlasů obdržela Růžena Vondrašová (279). Průměrný věk členů zastupitelstva se oproti předešlému volebnímu období zvýšil o necelé 3 roky (43,2 let) a také se zvýšil počet žen v zastupitelstvu.

Tabulka č. 16: Složení zastupitelstva obce v roce 1998

Kandidátní listina	Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení	
	Příjmení, jméno, tituly	Věk		abs.	v %		
2	KDU-ČSL	Štauber Karel Ing.	39	BEZPP	390	12,49	1
2	KDU-ČSL	Janeček Josef	43	KDU-ČSL	360	11,53	2
2	KDU-ČSL	Groesslová Marie	45	BEZPP	329	10,54	3
2	KDU-ČSL	Vajchart Jiří	46	BEZPP	353	11,31	4
2	KDU-ČSL	Steinbachová Marie	34	BEZPP	353	11,31	5
2	KDU-ČSL	Vondraš Josef	50	KDU-ČSL	336	10,76	6
2	KDU-ČSL	Příbyl Václav Ing.	39	BEZPP	345	11,05	7
2	KDU-ČSL	Vondrašová Růžena	50	KDU-ČSL	279	8,93	8
2	KDU-ČSL	Kupilík Jiří	43	BEZPP	376	12,04	9

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

5.2.4 Výsledky voleb 2002

Komunální volby v roce 2002 se konaly ve dnech 1. a 2. listopadu. Volilo se v jednom volebním okrsku. V tomto roce byla volební účast velmi vysoká, a to 74,01 %. Celkem bylo voleno 9 členů zastupitelstva ze čtyř kandidátních listin, a to Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM), České strany sociálně demokratické (ČSSD), Křesťanské a demokratické unie-Československé strany lidové (KDU-ČSL) a poslední kandidátní listinou sestavenou v tomto roce bylo Sdružení strany zelených, nezávislých kandidátů. Největší počet mandátů získala opět KDU-ČSL, celkem 6 mandátů, dále ČSSD získala 2 mandáty a KSČM pouze 1 mandát. Zbylé Sdružení SZ, NK nezískalo ani jeden mandát a žádný kandidát z této listiny se tedy nedostal mezi členy zastupitelstva.

Tabulka č. 17: Výsledky voleb 2002

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)	610	11,42	4	1
2	Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)	1 055	19,75	9	2
3	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	3 527	66,02	9	6
4	Sdružení SZ, NK	150	2,81	4	0

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Starostou byl opět zvolen Josef Janeček a místostarostou se stal Josef Selner, kterému v té době bylo 38 let, a byl jedním z nejmladších členů zastupitelstva. Průměrný věk obecního zastupitelstva je 48,1 let. Ve zvoleném zastupitelstvu se nenachází žádný člen, který by měl vysokoškolský titul a součástí místního zastupitelstva je pouze jedna žena, kterou je Marie Groesslová.

Tabulka č. 18: Složení zastupitelstva obce v roce 2002

Kandidátní listina		Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení
		Příjmení, jméno, tituly	Věk		abs.	v %	
1	KSČM	Pelnář Václav	58	KSČM	233	38,19	1
2	ČSSD	Selner Josef	38	BEZPP	255	24,17	1
2	ČSSD	Petrželka Jiří	55	BEZPP	178	16,87	2
3	KDU-ČSL	Janeček Josef	47	KDU-ČSL	532	15,08	1
3	KDU-ČSL	Květoň Zdeněk	42	BEZPP	456	12,92	2
3	KDU-ČSL	Groesslová Marie	49	BEZPP	354	10,03	3
3	KDU-ČSL	Steinbach Jan	37	BEZPP	388	11,00	4
3	KDU-ČSL	Mleziva Václav	60	BEZPP	353	10,00	5
3	KDU-ČSL	Kupilík Jiří	47	BEZPP	409	11,59	6

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

V tomto volebním období byla velkou akcí výstavba nové kanalizace ve Starém Klíčově v letech 2002 až 2003, dále vybudování chodníků a úprava prostranství pod hospodou ve Starém Klíčově. V roce 2004 proběhla přestavba bývalé školy na návsi v Mrákově na nové byty. Tato přestavba začala v listopadu roku 2004 a byla dokončena o rok později. Přestavbu prováděla firma Domažlický stavební podnik, a.s., jejímž jednatelem byl Václav Pelnář, který je členem nově zvoleného zastupitelstva obce. Celková přestavba stála 8 milionů a obec čerpala dotaci ze státního fondu. V roce 2005 byla opravena tělocvična ZŠ Mrákov, proběhla oprava střechy, výměna oken a podlahy. V květnu roku 2006 se mělo začít s výstavbou 36 bytů, které měly stát mezi Mrákovem a Starým Klíčovem. K výstavbě zatím nedošlo, jelikož zájemci o byty nezaložili stavební družstvo, což byla podmínka pro přidělení státní dotace (kronika obce Mrákov).

5.2.5 Výsledky voleb 2006

20. a 21. října proběhly v celé České republice komunální volby do zastupitelstva obecních úřadů. V tomto roce byla v obci Mrákov volební účast 60,04 %, kdežto celorepubliková volební účast byla 46,4 %. Z toho plyne, že v obci Mrákov byla nadprůměrná volební účast. V tomto roce byly sestaveny a přihlášeny čtyři kandidátní listiny, z nichž tři obsadily křesla v zastupitelstvu obce. Volby vyhrála strana KDU-ČSL se ziskem 5 mandátů. Z této kandidátní listiny byl zvolený i starosta Josef Janeček. Post místostarosty získal Jiří Kupilík, který kandidoval za stejnou stranu jako starosta obce.

Tabulka č. 19: Výsledky voleb 2006

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	2 535	56,81	9	5
2	Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)	1 336	29,94	9	3
3	Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)	436	9,77	5	1
4	Strana zelených	155	3,47	5	0

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

V následující tabulce č. 20 jsou vypsáni všichni členové zastupitelstva obce. Téměř všichni členové jsou bez politické příslušnosti, jen starosta má politickou příslušnost KDU-ČSL. Za stranu lidovců obdržel nejvíce hlasů Mgr. Vladimír Duffek – 422 hlasů, na druhém místě byl starosta obce – 382 hlasů. Mezi zastupiteli je pouze jedna žena a průměrný věk zastupitelů je 47,4 let.

Tabulka č. 20: Složení zastupitelstva obce v roce 2006

Kandidátní listina		Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení
		Příjmení, jméno, tituly	Věk		abs.	v %	
1	KDU-ČSL	Duffek Vladimír Mgr.	41	BEZPP	422	16,64	1
1	KDU-ČSL	Janeček Josef	51	KDU-ČSL	382	15,06	2
1	KDU-ČSL	Kupilík Jiří	51	BEZPP	291	11,47	3
1	KDU-ČSL	Groesslová Marie	53	BEZPP	238	9,38	4
1	KDU-ČSL	Pivoňka Václav	37	BEZPP	308	12,14	5
2	ČSSD	Altman Vratislav Ing.	52	BEZPP	216	16,16	1
2	ČSSD	Jírovec Josef Ing.	53	BEZPP	209	15,64	2
2	ČSSD	Selner Josef	42	BEZPP	178	13,32	3
3	KSČM	Stauber Karel Ing.	47	BEZPP	149	34,17	1

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Během tohoto volebního období došlo v obci hned k několika změnám a výstavbám. Obec Mrákov se v roce 2006 stala součástí sdružení obcí „Kdyňsko“. V tomto sdružení je celkem 19 obcí a vydávají vlastní zpravodaj „Kdyňsko“, který vychází jednou za dva měsíce. V červenci tohoto roku byla zahájena stavba nové asfaltové silnice vedené k novostavbám, náklady činily 2 300 000 Kč. Na konci tohoto roku zastupitelstvo začalo jednat o opravě místního vodovodu v Mrákově a začátkem roku 2007 se uskutečnila rekonstrukce místního vodovodu, který byl vybudován již v roce 1930 a od té doby sloužil bez větších oprav. Oprava vodovodu činila 4 572 000 Kč, z čehož dotace od státu byla ve výši 2 285 000 Kč. V tomto roce bylo také ještě vybudované víceúčelové hřiště v Mrákově, jejímž investorem byl Sokol Mrákov a také

bylo financováno z programu rozvoje sportu. Částka činila 2,5 mil. Kč. V roce 2008 bylo největší investiční akcí vybudování inženýrských sítí k novým rodinným domům. Jednalo se o kanalizaci, vodovod, plynofikaci a elektrifikaci. Také bylo zrekonstruováno sociální zařízení v ZŠ. Největším úspěchem, který kdy obec získala, bylo ocenění „Vesnice roku Plzeňského kraje v roce 2008“. Za toto umístění získala obec účelovou dotaci ve výši 1 000 000 Kč, kterou použila na celkovou rekonstrukci MŠ v Mrákově v roce 2009. Celková částka byla zhruba 2,5 miliónu a obec platila z vlastních prostředků pouze 1,5 mil. V tomto roce došlo ještě k rekonstrukci dětského hřiště v Mrákově, na kterou získala obec dotaci ve výši 334 tis. Kč a dále bylo také dětské hřiště nově postaveno v Novém Klíčově. V roce 2010 proběhla oprava školy a školní jídelny. Obě budovy byly zateplené a proběhla i výměna oken. 90 % celkových nákladů pokryla dotace, zbylých 10 % obec hradila ze svých prostředků. Celková cena akce byla ve výši necelých 5,5 mil. Kč (kronika obce Mrákov).

5.2.6 Výsledky voleb 2010

V roce 2010 byla volební účast 69,24 %. V porovnání např. s volbami do Poslanecké sněmovny, které se konaly v květnu stejného roku, byla volební účast vyšší u komunálních voleb o 5,7 %. Tato skutečnost je pochopitelná, protože občané obce Mrákov se více zajímají o místní politiku než o národní, a proto radši jdou volit zastupitele, kteří pro ně něco v obci mohou udělat. V tomto roce se uskutečnily volby do obecního zastupitelstva ve dnech 15. a 16. října.

Tabulka č. 21: Výsledky voleb 2010

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Občanská demokratická strana (ODS)	819	14,86	9	1
2	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	3 072	55,73	9	6
3	Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)	609	11,05	7	1
4	Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)	973	17,65	9	1
5	Koalice Suveren. a DSZ	39	0,71	5	0

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Tento rok bylo sestaveno pět kandidátních listin a o mandát se podílely pouze čtyři strany. Seznam zapsaných kandidátních listin, dále počet jejich kandidátů a struktura hlasů ukazuje tabulka č. 21. Nejvíce mandátů získala KDU-ČSL, kde z 9 kandidátů se do zastupitelstva dostalo 6 členů. Tato strana získala nadpoloviční počet hlasů – 55,73 %. Jeden mandát získaly strany: KSČM, ODS a také ČSSD. Funkci starosty i místostarosty získali stejní kandidáti jako v předešlém volebním období a těmi jsou Josef Janeček a Jiří Kupilík. Oba kandidáti jsou členy KDU-ČSL.

Tabulka č. 22: Složení zastupitelstva obce v roce 2010

Kandidátní listina	Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení	
	Příjmení, jméno, tituly	Věk		abs.	v %		
1	ODS	Duffková Alena Mgr.	51	BEZPP	179	21,85	1
2	KDU-ČSL	Duffek Vladimír Mgr.	45	BEZPP	501	16,30	1
2	KDU-ČSL	Janeček Josef	55	KDU-ČSL	473	15,39	2
2	KDU-ČSL	Kupilík Jiří	55	BEZPP	318	10,35	3
2	KDU-ČSL	Groesslová Marie	57	BEZPP	300	9,76	4
2	KDU-ČSL	Pivoňka Václav	41	BEZPP	367	11,94	5
2	KDU-ČSL	Svobodová Alžběta	38	BEZPP	289	9,40	6
3	KSČM	Pelnář Václav	66	KSČM	166	27,25	1
4	ČSSD	Stauber Karel Ing.	51	BEZPP	146	15,00	1

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Tabulka č. 22 ukazuje jmenný seznam zvolených zastupitelů obce Mrákov. Průměrný věk zastupitelstva je 51 let. V porovnání s předešlými roky průměrný věk velmi narostl, z čehož plyne, že dochází ke stárnutí členů zastupitelstva a v následujících volebních obdobích by se mělo „omladit“. Ze všech zvolených zastupitelů mají pouze 3 vysokoškolský titul a celkově jsou v zastupitelstvu jen 3 ženy.

Za největší úspěchy tohoto volebního období lze považovat hlavně výstavbu vodovodu na Smolově v roce 2011, který byl financován obcí z vlastních zdrojů a to zhruba ve výši 1 292 000 Kč. V tomto roce byla také opravena a znovu vysvěcena kaplička sv. Václava ve Starém Klíčově a velkou investicí pro obec bylo vybudování

nové komunikace v nové obytné zóně (1 917 500 Kč). Nejnáročnější investicí byla výstavba kanalizace v Mrákově. Tato akce byla zahájena v roce 2012 a dokončena koncem roku 2014. Obci Mrákov se nepodařilo získat dotaci na financování této velké akce i přesto, že žádala čtyřikrát, a to z různých dotačních programů. Proto tato akce byla pro obec finančně velmi náročná. Celá akce má rozpočet 25 mil. Kč. Je splácena od roku 2012 a na konci roku 2014 obec dluží firmě CHVAK zhruba 6,5 mil. Kč. Dále v tomto volebním období došlo k opravě budovy obecního úřadu a také k modernizaci nové družiny v ZŠ Mrákov (kronika obce Mrákov).

5.2.7 Výsledky voleb 2014

Poslední sledované komunální volby se konaly ve dnech 10. a 11. října 2014. Volilo se opět 9 obecních zastupitelů. Tento rok ve srovnání s předešlými roky byl zajímavý tím, že byly sestaveny pouze dvě kandidátní listiny a to Sdružení pro obec Mrákov a Křesťansko-demokratická unie-Československá strana lidová. Ostatní strany neměly zájem o sestavení kandidátních listin. Z tabulky č. 23 lze vidět, že kompletní kandidátní listinu sestavilo pouze Sdružení pro obec Mrákov a strana KDU-ČSL měla 6 kandidátů.

Tabulka č. 23: Výsledky voleb v roce 2014

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Sdružení pro obec Mrákov	3 660	82,90	9	8
2	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	755	17,10	6	1

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Nově vzniklé Sdružení pro obec Mrákov bylo založeno za účelem odtržení se od dosavadní silné kontinuity KDU-ČSL, která do posledních voleb v obci převládala. Devět kandidátů se mezi sebou dohodlo, že vytvoří novou kandidátní listinu pro nezávislé kandidáty a na názvu „Sdružení pro obec Mrákov“ se shodli při společné schůzi. Sdružení mělo celkem devět kandidátů, z toho dva nové, kteří do té doby nikdy nekandidovali a zbylí kandidáti již v nějakých letech byli členy určité politické strany (většinou lidové).

KDU-ČSL před volbami opustilo pět lidí a přešlo do nově vytvořeného sdružení, proto tato kandidátní listina měla v posledních volbách problém s počtem kandidátů. Sestavená kandidátní listina KDU-ČSL neobsahovala ani počet volených zastupitelů v obci. Z toho všeho je zřejmé, že strany jsou v tak „malých“ obcích jako Mrákov jen „určité nádoby“. Záleží hlavně na lidech a jak je vidět, v obci Mrákov voliči jdou spíše za lidmi než za značkou a volí spíše jednotlivé kandidáty než politické strany (rozhovor č. 1).

Z výše uvedené tabulky lze vyčíst, že do zvoleného zastupitelstva se dostal pouze jeden kandidát za KDU-ČSL, jinak zbytek obsadili členové kandidátní listiny Sdružení pro obec Mrákov. Sdružení pro obec Mrákov získalo 3 660 hlasů a KDU-ČSL pouze 755.

Z jednotlivých kandidátů získal nejvíce hlasů Mgr. Vladimír Duffek (467), který je ředitelem místní základní školy. Druhým v pořadí s nejvíce hlasy byl Josef Janeček, který byl poté na veřejném zasedání nově zvoleného zastupitelstva zvolen starostou. Za KDU-ČSL se do zastupitelstva dostala Lucie Barnová, která měla 163 hlasů, což je o 304 hlasů méně než Vladimír Duffek s nejvíce hlasy. V tomto roce jsou všichni zvolení zastupitelé bez politické příslušnosti a průměrný věk je 48, 2 let. Průměrný věk se oproti roku 2010 snížil o 2,8 let, z toho plyne, že zastupitelstvo oproti minulému volebnímu období omládl skoro o tři roky.

Místostarostou obce měl být Mgr. Vladimír Duffek, který ve volbách obdržel nejvíce hlasů, ale ten tuto funkci odmítl a na jeho místo byl zvolen Václav Pivoňka. V obci se nachází také dva výbory a to finanční a kontrolní. Oba tyto výbory mají 3 členy, z nichž jeden je předsedou. Předsedou finančního výboru se stala Alžběta Svobodová a jejími dalšími členy jsou: Mgr. Vladimír Duffek a Jiří Kupilík. Kontrolní výbor vede Ing. Karel Štauber a členy tohoto výboru jsou Eva Květonová a Lucie Barnová.

Tabulka č. 24: Složení zastupitelstva obce v roce 2014

Kandidátní listina		Kandidát		Polit. přísluš.	Hlasy		Pořadí zvolení
		Příjmení, jméno, tituly	Věk		abs.	v %	
1	Sdružení pro obec Mrákov	Duffek Vladimír Mgr.	49	BEZPP	467	12,75	1
1	Sdružení pro obec Mrákov	Janeček Josef	59	BEZPP	416	11,36	2
1	Sdružení pro obec Mrákov	Kupilík Jiří	59	BEZPP	360	9,83	3
1	Sdružení pro obec Mrákov	Stauber Karel Ing.	55	BEZPP	421	11,50	4
1	Sdružení pro obec Mrákov	Svobodová Alžběta	42	BEZPP	414	11,31	5
1	Sdružení pro obec Mrákov	Květonová Eva	47	BEZPP	429	11,72	6
1	Sdružení pro obec Mrákov	Pivoňka Václav	45	BEZPP	434	11,85	7
1	Sdružení pro obec Mrákov	Michálek Pavel	43	BEZPP	367	10,02	8
2	KDU-ČSL	Barnová Lucie	35	BEZPP	163	21,58	1

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

V letošním roce 2015 bude největší investiční akcí, kterou obec plánuje celková rekonstrukce místní komunikace, a to silnice okolo mateřské školy. Celkové náklady by měly být zhruba 3,5 mil. Kč. Obec na tuto investici zažádala o dotaci z Regionálního operačního programu Jihozápad, tudíž v případě nepřidělení dotace se rekonstrukce odloží. Další naplánovanou akcí je oprava kotelny v MŠ v Mrákově. V tomto volebním období se plánuje již začít s velkou investiční akcí, kterou je vybudování nové obytné zóny na místě starého fotbalového hřiště pod Mrákovem. K této velké akci již obec udělala první krok, a to, že od firmy Stauner palet odkoupila pozemky za částku 5 mil. Kč. V rozhovoru se starostou obce Josefem Janečkem bylo zjišťováno, proč je v plánu zrovna tato akce, když se v obci nachází dvě bytovky. „Zastupitelstvo se pro tuto investici rozhodlo z důvodu, že o bydlení v Mrákově je velký zájem a bohužel obec nemá žádné pozemky, které by mohla zájemcům poskytnout“ (rozhovor č. 1).

Rozhodování v obci Mrákov

V obci Mrákov s agendou nepřichází pouze starosta, ale všichni členové obecního zastupitelstva. Je sestavený dlouhodobý plán, kde jsou bodovitě vyjmenované věci, které je potřeba splnit a tímto plánem se posléze řídí chod obce. Je také vymezena možnost pro občany, kteří mohou přijít se svým návrhem, jak plán změnit. Dále starosta navrhne body ke schválení a o nich pak rozhoduje zastupitelstvo, jelikož není v obci sestavena rada obce z důvodu malého počtu zastupitelů. Pokud se jedná o nějaké důležitější rozhodnutí, sejde se zastupitelstvo ještě před konáním veřejně přístupné schůze zastupitelstva a daný plán projednají. Jde o takovou pracovní poradou a nepořizuje se z ní žádný zápis (rozhovor č. 1).

5.2.8 Shrnutí

Vzhledem k malému počtu zastupitelů se v obci Mrákov volí pouze zastupitelstvo, nikoli obecní rada. V roce 1990 bylo voleno 11 zastupitelů, což bylo nejvíce. Od roku 1994 se volí konstantně 9 zastupitelů obce.

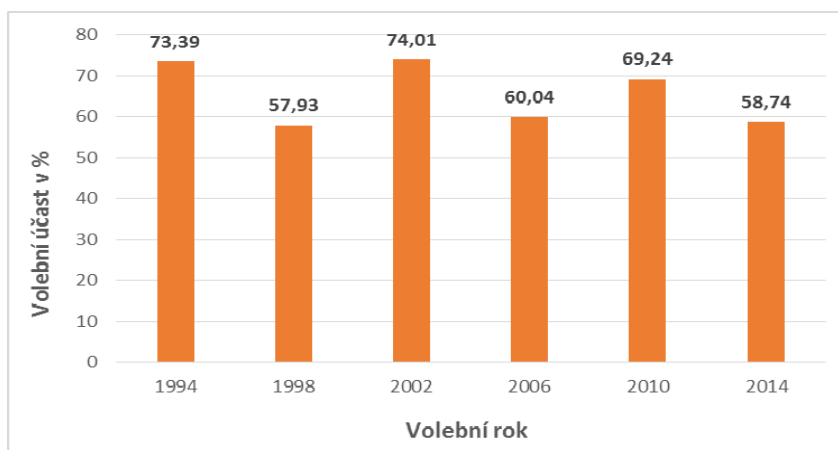
V obci Mrákov lze považovat za hlavní aktéry politického procesu čtyři politické strany. Nejsilnějším hráčem na komunální úrovni v obci Mrákov je v současné době hlavně nově vzniklá strana Sdružení pro obec Mrákov, dále Křesťanská a demokratická unie -Československá strana lidová, Komunistická strana Čech a Moravy a Česká strana sociálně demokratická. Tyto strany se snažily o přízeň voličů a od roku 1990 byly nejúspěšnějšími politickými subjekty.

Do roku 2010 byla v obci Mrákov nejúspěšnější KDU-ČSL, za kterou kandidoval starosta obce Josef Janeček, který vykonává funkci starosty již sedmé volební období. V posledních komunálních volbách byla vytvořena nová kandidátní listina, a to Sdružení pro obec Mrákov, která byla založena devíti kandidáty, z nichž pět původně kandidovalo za KDU-ČSL. Odchodem těchto kandidátů strana lidovců oslábila a ve volbách roku 2014 získala pouze jeden mandát. Z tohoto faktu je zřejmé, že v obci Mrákov lidé jdou spíše za oblíbenými jednotlivými kandidáty než za politickými stranami. Na celostátní úrovni je to opačně, lidé spíše jdou za značkou než za lidmi a volí spíše politické strany než jednotlivé kandidáty.

Z komparace jednotlivých výsledků komunálních voleb v letech 1994 až 2014 je zřejmé, že volební účast není konstantní, ale má střídající trend poklesu a růstu volební

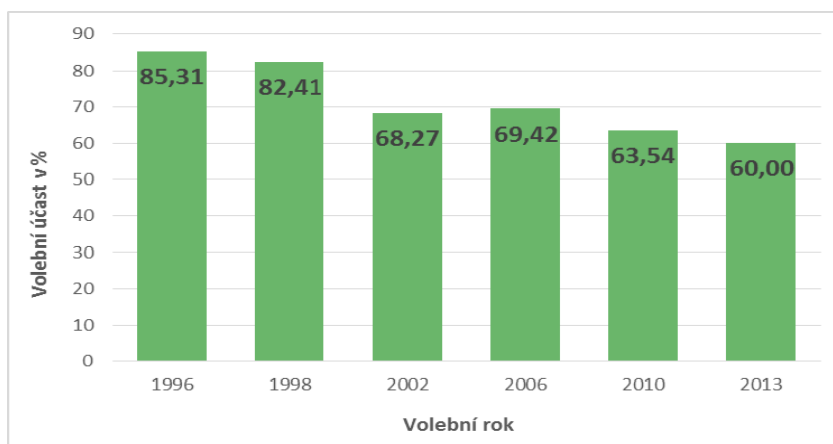
účasti. Nejvyšší volební účast u voleb do obecního zastupitelstva byla v roce 2002 a nejnižší v roce 1998. Volby k roku 2014 měly druhou nejnižší volební účast. Klesající tendence volební účasti v obci je způsobena převážně nízkým spektrem politických stran a také tím, že se občané obce málo zajímají o místní politické dění. U voleb do PS a Parlamentu ČR v letech 1996 – 2013 je vidět sestupná tendence volební účasti (viz graf č. 3). Z výsledků komunálních voleb a voleb do PS a Parlamentu ČR je zřejmé, že v dřívějších letech se občané více zajímali o politiku na celostátní úrovni než o místní politiku, ale v posledních letech je to naopak, občané se spíše zajímají o místní politické dění. Tento fakt je pochopitelný, jelikož si sami občané volí zástupce, kteří budou řídit jejich samosprávu.

Graf č. 2: Volební účast v letech 1994 – 2014 v %

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Graf č. 3: Volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny a Parlamentu ČR v letech 1996-2013

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

Dále je z komparace výsledků voleb patrné, že v každých volbách byla větší část kandidátů bez politické příslušnosti. V roce 2014 byli dokonce všichni kandidáti bez politické příslušnosti. Naopak nejvíce politicky příslušných kandidátů bylo ve volbách v roce 1994 (41,66 %) a v roce 1998 (36,36 %). V celé ČR je velkým trendem rychlý a stále trvajícím nárůst počtu kandidátů bez stranické příslušnosti, což je zřejmé i ve zkoumané obci Mrákov, kde neustále přibývá nestraníků.

Nejvyšší průměrný věk kandidátů byl ve volbách v roce 2010 a to 47,03 let a naopak nejnižší průměrný věk kandidátů byl v roce 1998 (39,55 let). Současný trend věkového složení zastupitelstva je, že se členové zastupitelstva omlazují, což se mi zdá být prospěšné pro obec, neboť mladší zastupitelé mají větší zaujetí pro to změnit chod obce k lepšímu a mívají nové nápady a inspirace ze studií ve větších městech.

Dále z kapitoly komunální volby vyplývá, že v obci Mrákov se prosazuje také silná kontinuita osob i politických stran. Souhrnná tabulka je uvedena v příloze č. 4, kde jsou uvedeni všichni zastupitelé obce Mrákov od roku 1990 do 2014 a politické strany, za které kandidovali. Silná kontinuita se projevuje u komunistické strany a také u strany lidovců. Název KSČ později KSČM, lze vidět na všech kandidátních listinách od roku 1946. Tato strana vznikla v obci Mrákov po válce v roce 1946 a pozici si obhájí i v novodobé obecní politice. Také KDU-ČSL má historicky velkou podporu v řadě obcí ČR. V obci Mrákov vznikla v roce 1968 a do roku 2010 měla v obci nejsilnější pozici. V posledních volbách již tato strana nezvítězila, získala pouze 1 mandát. Volby v tomto roce vyhrálo Sdružení pro obec Mrákov, jejíž kandidáti jsou nezávislí.

Na kandidátních listinách můžeme objevit také popularitu jednotlivých osob. Řada rodin byla a je v obci zapojena, proto se dá hovořit o dlouhodobé kontinuální souvislosti. Příkladem může být rodina Duffkova z Mrákova. Jméno Václav Dufek se objevuje na kandidátní listině v roce 1976 a možná i dříve. Duffek má dlouholeté zkušenosti v práci MNV. Byl předsedou komise ochrany veřejného pořádku. Jeho syn Vladimír Duffek je ředitelem ZŠ Mrákov a do místní politiky vstoupil v roce 2006 za stranu KDU-ČSL, v současné době kandiduje za Sdružení pro obec Mrákov. Je členem finančního výboru. Další rodinní příbuzní se na místní politické scéně objevili v roce 2010. Alena Duffková získala mandát v komunálních volbách roku 2010, kdy kandidovala za ODS. Dalším příkladem, kde se projevuje jistá kontinuita, je rodina Pelnářova a rodina Strádalová. Jan Pelnář z Mrákova byl předseda krajského národního výboru v Plzni, kam

se přestěhoval a v roce 1968 dělal krátce ministra vnitra. Po odchodu do důchodu se vrátil zpátky do Mrákova, kde vedl veškeré výstavby v obci. Kandidoval za stranu KSČ. Jeho synovec Václav Pelnář vstoupil do místní politiky poprvé v roce 1990, kde také kandidoval za KSČ. V roce 2002 a 2010 získal mandát. Jan Strádal je členem lidové strany. Pracoval ve funkci poslance v MNV od roku 1964. Byl aktivním členem stavební komise MNV a pravidelně se účastnil všech schůzí. Dohlížel na plnění volebního programu. V místní politice byl do roku 1990. V posledních komunálních volbách získala jeho vnučka Lucie Barnová mandát, ta také, stejně jako Jan Strádal, kandidovala za KDU-ČSL.

Ve sledovaném období 1990 – 2014 je vidět velká podpora občanů hlavně u Josefa Janečka, který je statostou obce již sedmé volební období od roku 1990. Dále u Marie Groesslové, která byla v zastupitelstvu od roku 1990 do 2014 a byla jedno volební období i místostarostka. Také Kupilík Jiří byl členem zastupitelstva pět volebních období a vykonával funkci místostarosty obce Mrákov dvě volební období. Dalším členem, u kterého se projevuje silná kontinuita, je Karel Štauber, který vykonával funkci místostarosty od roku 1994 do roku 2002 a je stále členem obecního zastupitelstva. V obecním zastupitelstvu obce Mrákov nedochází k velkým změnám, kandidují pořád stejní lidé (kronika obce Mrákov).

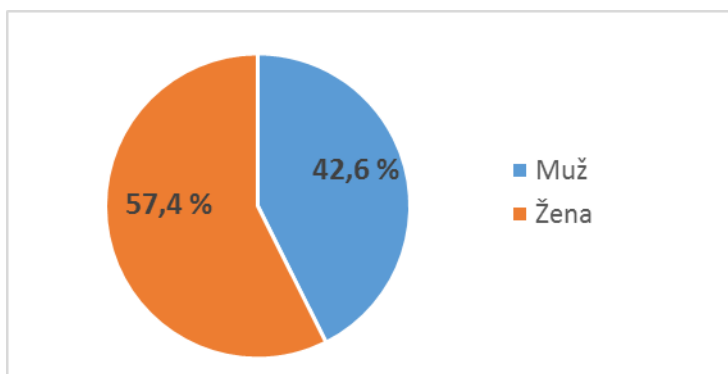
6 Výsledky dotazníkového šetření

Výzkum byl proveden na náhodném vzorku respondentů mezi občany obce Mrákov. Byl kladen důraz na to, aby mezi respondenty byli zastoupeni mladí i starší, muži i ženy, s různými stupni vzdělání. Dotazníky byly rozdány v papírové podobě a také byly rozeslány v elektronické podobě. Papírové dotazníky byly uloženy na obecním úřadě a na poště v Mrákově. Po získání potřebných dat byla všechna data zpracována elektronicky pomocí internetového formuláře Google Docs, z důvodu snadnějšího zacházení s daty. Šetření probíhalo celkem 20 dní, od 13. 2. 2015 do 4. 3. 2015. Dohromady bylo rozdáno 100 dotazníků a vrátilo se jich 79. Návratnost dotazníků byla tedy 79 %. Předložený dotazník obsahoval uzavřené otázky a jednu otevřenou. Dotazníky, u kterých nebyly vyplněny všechny otázky, nebo bylo více odpovědí, než mělo být, byly vyřazeny. Pomocí dotazníkového šetření byla zjišťována spokojenost

občanů s lokálním politickým procesem a dále byly pokládány otázky, které jsou spojené s komunálními volbami. Dotazník, který byl předložen respondentům, je uveden v příloze č. 3.

6.1 Vyhodnocení otázek, týkajících se osobních údajů

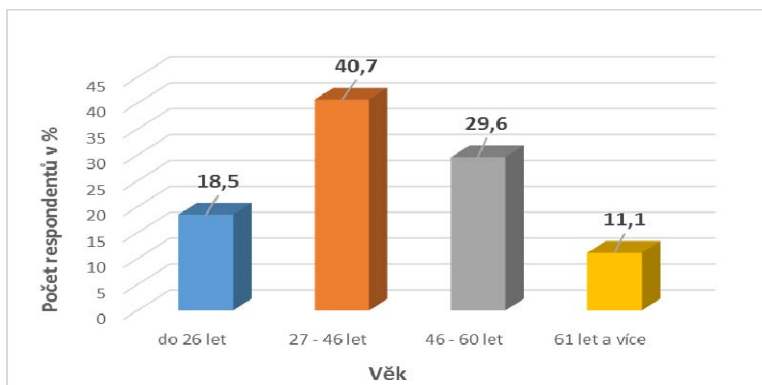
Graf č. 4: Respondenti dle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z grafu č. 4 je patrné, že dotazník vyplnilo o něco více žen než mužů (žen 57,4 % a mužů o 14,8 % méně). Výzkum byl proveden na náhodném vzorku respondentů v obci Mrákov a lze podotknout, že se jedná o trochu jiné složení než u sčítání lidu, domů a bytů. V níže uvedeném grafu č. 5 vidíme, že nejvíce odpovídali respondenti ve věku 27-46 let a také občané ve věkové kategorii 46 – 60 let. Nejméně občanů (6), kteří vyplnili tento dotazník, bylo ve věku 61 a více let.

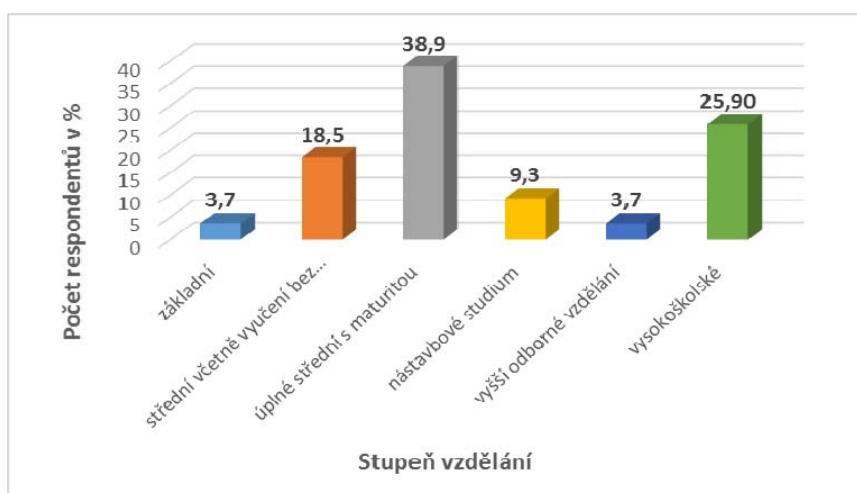
Graf č. 5: Respondenti dle věku

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z grafu č. 6 vyplývá, že nejvíce respondentů má úplné střední vzdělání s maturitou, a to 38,9 %. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří respondenti s vysokoškolským vzděláním. Tuto skupinu tvoří 25,9 % respondentů. Střední vzdělání včetně vyučení bez maturity dosáhlo 10 respondentů, což zaujímá 18,5 %. Ostatní typy vzdělání jsou zanedbatelné, jelikož vyšší odborné vzdělání a základní vzdělání má pouze 3,7 % respondentů a nástavbové studium má 9,3 % dotazovaných.

Graf č. 6: Analýza nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů v %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

6.2 Vyhodnocení otázek, týkajících se lokálního politického procesu v Mrákově

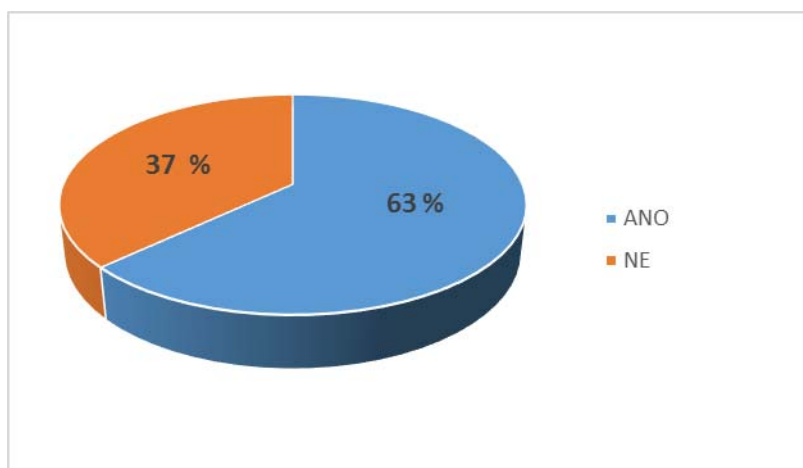
Graf č. 7: Délka působení v obci Mrákov

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Více než polovina respondentů žije v obci Mrákov již od narození (59,3 %). Druhou nejvíce obsáhlou skupinu tvořili dotazovaní, kteří v obci žijí již 21 a více let. A nejméně odpovídajících bylo těch, kteří žijí zatím jen 11 – 20 let v obci Mrákov (viz graf č. 7).

Graf č. 8: Zájem o politický život v obci Mrákov

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Na otázku, zda se respondenti zajímají o politický život v obci, odpovědělo 63 % dotazovaných ANO a zbylých 37 % NE. Dále byla respondentům položena otázka, zda jsou spokojeni s kvalitou života v obci Mrákov a pokud jsou nespokojeni, aby uvedli důvody. Tyto výsledky jsou shrnuty v grafu č. 9.

Graf č. 9: Spokojenost respondentů

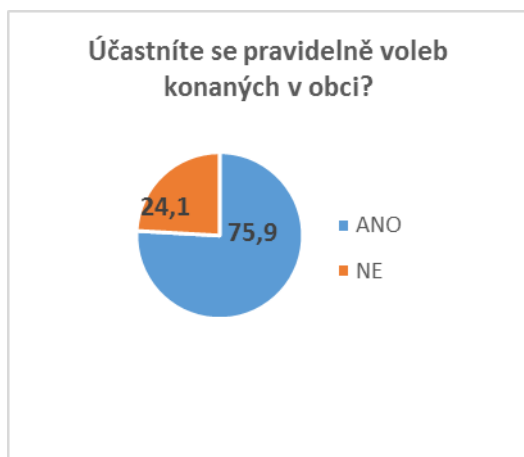

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedeného grafu je vidět, že 26 respondentů, což zaujímá 48,1 %, odpovědělo, že jsou spíše spokojeni s kvalitou života v obci a spokojeno je 35,2 % dotazovaných občanů. Pouze jeden občan odpověděl na tuhle otázku záporně a zdůvodnil to tím, že se lidé starají více o sebe než o druhé a druhým důvodem jsou špatně udržované komunikace v zimě. Zbylých 8 dotazovaných zaškrtno možnost spíše nespokojen.

Graf č. 10: Účast ve volbách

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

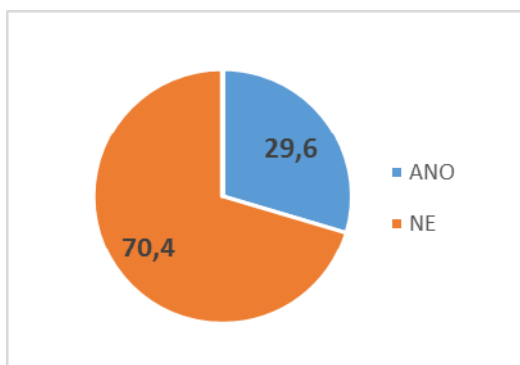
Graf č. 11: Účast u komunálních voleb 2014

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Jelikož je tato diplomová práce zaměřena převážně na komunální volby a politický život v obci, další otázky se již týkaly samotných voleb a kandidátních listin. Na otázku, zda se účastní respondenti pravidelně voleb konaných v obci, odpověděla většina, že ANO (75,9 %) a zbylých 24,1 % NE. Posledních komunálních voleb se zúčastnila z dotazovaných také většina a jen 22,2 % se těchto voleb nezúčastnila. Důvodem, proč se posledních voleb respondenti nezúčastnili, bylo, že se nezajímají o politiku (11,1 %), dále 5,6 % dotazovaných zaškrtno možnost, že je na kandidátní listině nikdo nezaujal a dva respondenti vyplnili, že se nezúčastnili z důvodu nemoci. Zbývajících 3,7 % respondentů bylo v tuto dobu zaneprázdněno jinou činností a na volby nemělo čas.

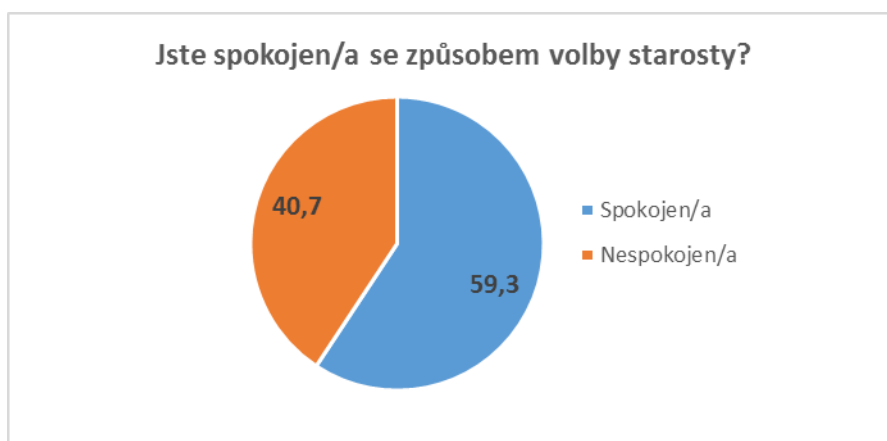
Graf č. 11: Kandidatura do obecního zastupitelstva

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Na otázku, zda respondenti někdy přemýšleli o kandidatuře do obecního zastupitelstva obce Mrákov, převážná většina odpověděla záporně, pouze necelých 30 % odpovědělo kladně. Dále byla položena otázka: „Zúčastnil/a jste se někdy veřejného zasedání zastupitelstva obce?“ Z celkového počtu respondentů odpovědělo záporně 40 občanů a zbylých 14 dotazovaných se již zúčastnilo veřejného zasedání. Na dotaz jak často se účastní tohoto zasedání, bylo nejvíce odpovědí, že pouze jednou (13 %), 3 respondenti se účastní každého zasedání a 6 odpovídajících se účastní nejvýše jednou až dvakrát do roka.

Graf č. 12: Způsob volby starosty

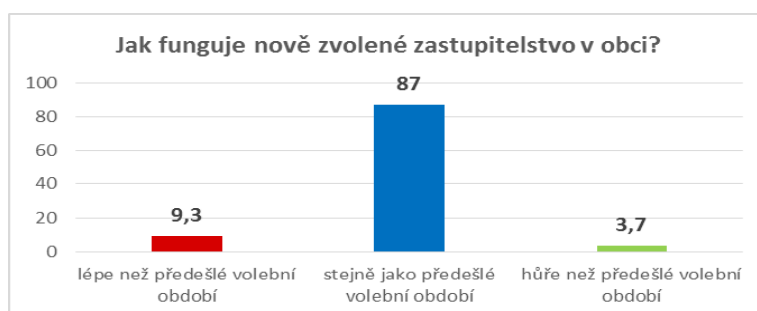

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Se způsobem volby starosty jsou dotazovaní občané spíše spokojeni (59,3 %). Zbylých 40,7 % občanů by bylo rádo, kdyby volba starosty byla přímá, nikoli aby si samo

zastupitelstvo mezi sebou volilo starostu. Starosta v obci Mrákov se nevolí, ale je dáno, že starostou se většinou stane kandidát, který je uvedený na prvním místě na výherní kandidátní listině. Místostarosta se pak volí podle počtu hlasů. Již po třetí po sobě získal ve volbách do obecního zastupitelstva nejvíce hlasů Vladimír Duffek, který však funkci místostarosty nepřijal a získal ji kandidát s druhým nejvyšším počtem hlasů (rozhovor č. 1).

Graf č. 13: Nově zvolené zastupitelstvo v %

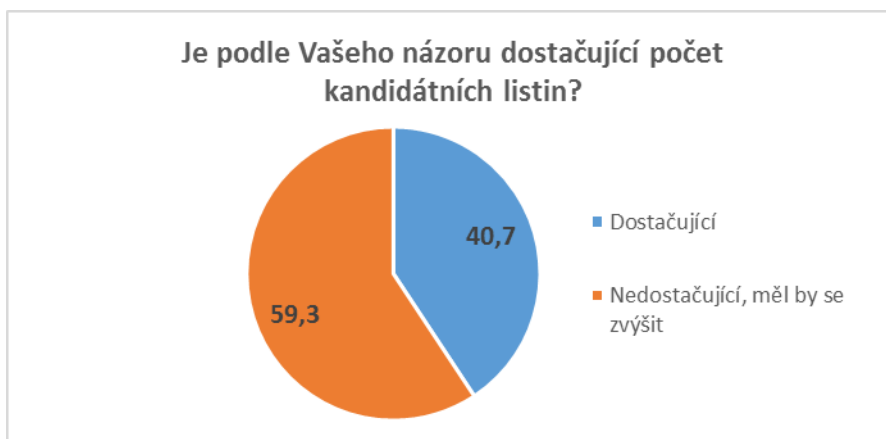

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Graf č. 13 ukazuje, jak jsou respondenti spokojeni s nově zvoleným zastupitelstvem z roku 2014. Zastupitelstvo obce bylo obměněno, místostarostou se stal Václav Pivoňka, který v této pozici vystřídal Jiřího Kupilíka. 87 % dotazovaných občanů odpovědělo, že nově zvolené zastupitelstvo funguje stejně jako předešlé volební období. Pět z dotazovaných občanů odpovědělo, že funguje lépe než předešlé zastupitelstvo a dva odpověděli, že hůře. Z rozhovorů vyplynulo, že nově zvolené zastupitelstvo funguje stejně jako předešlé zastupitelstvo. Ale bylo by dobré obměnit lidi v zastupitelstvu, protože kandidují pořád stejní lidé. Spousta členů zastupitelstva nechce v obci nic měnit, pouze přežívá, anebo je tam jen ze svého osobního prospěchu (rozhovor č. 2 a 3).

Většina z dotazovaných (72,2 %) je členem nějakého místního spolku v obci Mrákov, např. Chodského souboru, TJ Sokola, SDH apod.

Graf č. 14: Počet kandidátních listin

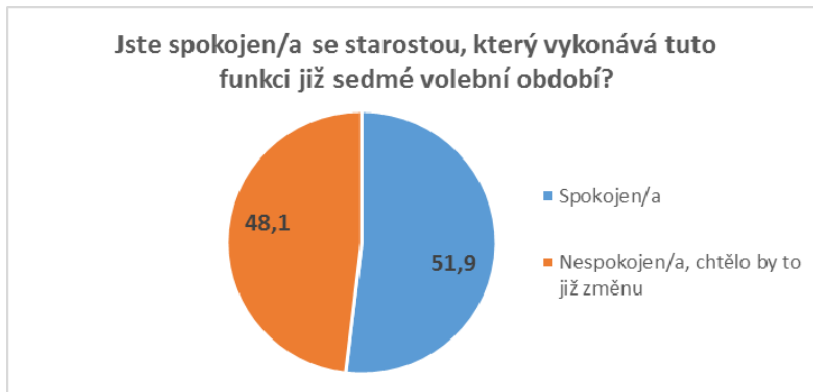

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Podle dotazovaných je v obci nedostačující počet kandidátních listin a počet by se měl zvýšit z důvodu lepšího výběru. Takto odpovědělo 59,3 % lidí a zbytek dotazovaných je spokojený s počtem sestavených kandidátních listin. Na otázku, zda při volbě kroužkují pouze kandidátní listinu nebo využívají i preferenčních hlasů, nejvíce respondentů odpovědělo, že nezaškrtavají žádnou volební stranu, ale pouze využívají referenční hlasy (53,7 %). Druhou nejpočetnější skupinu tvořili respondenti s odpovědí, že zaškrtnou kandidátní listinu, ale zároveň udělují i několik preferenčních hlasů lidem a to napříč kandidátním listinám (31,5 %). Nejméně respondentů kroužkuje pouze kandidátní stranu (14,8 %). Rozhovor č. 2: „Přijde mi, že je v obci málo kandidátních listin, že by mohlo být více politických subjektů v zastupitelstvu, protože takhle je malý výběr. Kdyby bylo více kandidátů, bylo by více stran, a tudíž i více programů. Domnívám se, že tento fakt by občany přiměl přijít k volbám v hojnějším počtu, neboť by si lépe vybrali.“

Jelikož v obci Mrákov funkci starosty obce vykonává již sedmé volební období Josef Janeček, další otázkou bylo zjišťováno, zda jsou občané Mrákova spokojeni s tímto starostou a nebo zda by již chtěli změnu. Odpovědi byly téměř vyrovnané, ale o něco více respondentů odpovědělo kladně. Stejná otázka byla kladena i při rozhovorech, z nichž vyplynulo: „V zásadě jsem spokojen. V obci se nedějí věci, které by mně vyloženě vadily. Avšak si dokážu představit v celé naší obci někoho energičtějšího, kdo by přicházel s novými nápady a měl větší manažerské schopnosti. Jsem toho názoru, že zastupitelstvo obce Mrákov by pohodlně mohlo fungovat i bez současného starosty.“ (rozhovor č. 3).

Graf č. 15: Spokojenost s místním starostou

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Již výše bylo zjištěno, že v posledních letech začala účast v komunálních volbách mírně klesat. Proto další otázkou bylo zjišťováno mezi občany, proč k danému trendu dochází. Nejvíce z dotazovaných si myslí, že se občané málo zajímají o místní politiku a zároveň se v dotazníku můžeme dočíst, že si občané myslí, že nespokojenost s děním na celostátní úrovni ovlivňuje právě nezájem o komunální politiku. Z rozhovorů vyplynulo, že klesající volební účast je hlavně způsobena tím, že lidé jsou otráveni z politiky, co se odehává na republikové úrovni a ztrácí tím zájem o dění v obci a starají se jen sami o sebe. Sám starosta obce přiznal, že i on sám je z toho všeho také znechucený a po skončení volebního období již končí a nikdo už ho nedonutí znovu kandidovat. Říká: „Některé věci se dělají špatně, to se říká, že se to má přibližovat občanům, ale všechno je úplně jinak. Jedná se o neskutečnou byrokracii. Jelikož pracuji v samosprávě již 25 let, tak můžu porovnat, jaké to bylo dříve a jaké to je teď, a na rovinu říkám, že je to horší než dříve. Komunální volby u nás v obci jsou celkem ještě více navštěvované, volební účast se pohybuje okolo 60 – 70%, ale volby do Senátu jsou špatné.“ (Rozhovory).

Graf č. 16: Volební účast

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

6.3 Shrnutí a závěry z dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplývá několik zajímavých závěrů. Je jasné, že komunální politiku nejvíce ovlivňuje skupina lidí, která o ní jeví největší zájem. Z dotazníků je zřejmé, že největší zájem o komunální politiku mají občané staří v průměru kolem 30 let. Starší občané (od 45 let výše) ve většině případů jakoby rezignovali na jakékoliv snahy změnit samosprávu a rozvoj své obce k lepšímu. Dále z dotazníkového šetření vychází, že v obci je velkým faktorem vzdělání. Čím vyšší vzdělání, tím větší zainteresovanost do chodu obce. Je možné, že to může být i snahou dostat se do obecního zastupitelstva. Občané s nižším vzděláním v drtivé většině takové ambice nemají.

Jedním z největších hybatelů komunální politiky se zdají být místní spolky. V obci Mrákov jsou čtyři nejvýraznější, a to Myslivecké sdružení, TJ Sokol, SDH Mrákov a Chodský soubor. Členové těchto spolků mají velký zájem na dobrém chodu obce, neboť jsou z velké části, někteří naprosto, financováni z obecního rozpočtu.

Nečekaný výsledek šetření byl fakt, že i přes nespokojenost některých dotazovaných s chodem obce se takto odpovídající občané téměř nezajímají o komunální politiku.

Z otázek, podle čeho vybírají respondenti koho volit, vyplývá, že nejvíce dávají voliči na své sympatie k jednotlivým kandidátům. Dokonce tento faktor o mnoho předčil i dosažené vzdělání, či úspěchy v předešlém politickém životě kandidáta. Dá se tedy soudit, že voliči nepřikládají důležitost zjišťování si co nejvíce informací o kandidátech a nesnaží se tedy sestavovat zastupitelstvo efektivně.

7 Závěr

Diplomová práce je zaměřena na vývoj samosprávy v obci Mrákov po roce 1989 do současnosti. Toto téma jsem si vybrala záměrně vzhledem k faktu, že jsem se v obci narodila a dodnes mám zde trvalé bydliště, tudíž se aktivně účastním komunálních voleb této obce. Dalším důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, byl záměr zjistit co nejvíce podrobností o komunální politice a vytvořit si jakýsi návod, podle kterých kritérií si kandidáta, jehož chci volit, vybírat.

Práce byla rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou. V teoretické části byla prostřednictvím odborných publikací nastíněna problematika, která byla dále v praktické části více rozebírána. Byla popsána historie komunálních voleb, podoba obecních orgánů a větší pozornost byla věnována současnému obrazu komunálních voleb (např.: forma kandidatury, struktura hlasů, volební obvod atd.). Praktická část byla již zaměřena na vytyčené cíle a v této části byly převážně využity veřejně dostupné informace z webových stránek ČSÚ, webových stránek obce, zákonů, kroniky obce a také přímo z obecního úřadu v Mrákově. K doplnění potřebných informací bylo provedeno dotazníkové šetření a polostandardizovaný rozhovor se starostou a občany obce Mrákov. V neposlední řadě byla využita i osobní znalost obce.

V obci Mrákov ke konci roku 2013 žilo 1 153 obyvatel. Dle Jüptnerova velikostního rozdělení patří obec Mrákov do kategorie nejmenších obcí s počtem obyvatel do 1700. Proto jednou z výzkumných otázek, které byly položeny, byla: „Nakolik podobné či rozdílné jsou mechanismy fungování samosprávy v obci Mrákov v porovnání s podobně lidnatými obcemi zkoumanými ve shrnující studii P. Jüptnera? (Jüptner, 2004).“ V obci Mrákov se každých voleb účastnily minimálně dvě politické strany a v některých letech se objevovala i sdružení nezávislých kandidátů, která ale neměla delšího trvání. Až při posledních volbách roku 2014 vznikl spolek nezávislých kandidátů, který sklídl velký úspěch. Bylo to Sdružení pro obec Mrákov. Tato tvrzení nejsou v souladu s P. Jüptnerem. Musíme mu však dát za pravdu, že většina kandidátů politických stran jsou nezávislí a kandidaturu berou spíše jako nutné zlo. Od posledních voleb se obec Mrákov shoduje s P. Jüptnerem v tom, že místní samosprávu spravují nezávislí kandidáti v podobě sdružení, kteří představují „pracovitost“ a „schopnost spolupráce“ oproti politickým stranám, které jsou chápány jako zdroj politikaření.

Příkladem je KDU-ČSL, která ve sledovaném období od roku 1990 disponovala silnou kontinuitou a až do roku 2010 vyhrávala každé komunální volby. Současný starosta obce byl členem této strany od svého vstupu na místní politickou scénu. V současnosti je v čele obce již sedmé volební období, ale před posledními volbami roku 2014 přešel z KDU-ČSL k nezávislému Sdružení pro obec Mrákov. Z dotazníkového šetření dále vyplývá, že se respondenti přiklání spíše k přímé volbě starosty a kritizují neprůhlednost volby starosty, což se také shoduje s Jüptnerovým tvrzením.

Druhá výzkumná otázka zní: „Jsou stěžejními aktéry obecní samosprávy v Mrákově politické strany či spíše místní sdružení nezávislých kandidátů a samostatní nezávislí kandidáti?“ I přes to, že z dotazníkového šetření vyplývá, že většina voličů dává přednost preferenčním hlasům před celými kandidátními listinami, neměla v dřívějších letech výrazný úspěch jakákoliv sdružení nezávislých kandidátů. Markantní změna nastala v roce 2014, kdy drtivým způsobem vyhrálo Sdružení pro obec Mrákov, jež získalo osm mandátů z devíti, a dosud vyhrávající strana lidovců prožívala v roce 2014 krizi a získala v tomto roce pouze jeden mandát v obecním zastupitelstvu. Tento velký zlom zapříčinil fakt, že spolu se starostou již ve volbách 2014 nekandidovalo za KDU-ČSL pět kandidátů z roku 2010, ti se mezi sebou dohodli a vytvořili si novou kandidátní listinu pod hlavičkou politického hnutí Starostové a nezávislí (STAN). Název nového uskupení „Sdružení pro obec Mrákov“ byl dohodnut na společné schůzi kandidátů za STAN. Z této skutečnosti je zřejmé, že strany jsou v tak „malých“ obcích jako Mrákov jen určité „prázdné nádoby“ a vše záleží hlavně na lidech. Jak je vidět, tak v obci Mrákov voliči jdou spíše za lidmi než za značkou a volí spíše jednotlivé kandidáty než politické strany. Dále také v obci přibývá počtu kandidátů bez stranické příslušnosti, což je v současné době velkým trendem po celé ČR.

Dále je z předkládané práce zřejmé, že ve zkoumané obci Mrákov se prosazuje také silná kontinuita u osob a do jisté míry i politických stran. Z politických stran se jedná o komunistickou stranu a stranu lidovou. Název KSČ později KSČM, lze najít na všech kandidátních listinách od roku 1946, kdy v tomto roce vznikla v obci Mrákov a pozici si obhájí i v novodobé obecní politice. Druhou stranou, která má v obci silnou kontinuitu, je strana lidová. V obci Mrákov vznikla v roce 1968 a mezi lety 1990 až 2010 měla v obci nejsilnější pozici. Ze sledovaného období 1990 – 2014 se projevuje silná

kontinuita i u starosty Josefa Janečka, který plní funkci starosty již sedmé volební období. A i přes přestup mezi jednotlivými kandidátními listinami si stále udržuje post starosty obce. Stejně jako starosta obce se v zastupitelstvu obce drží delší dobu několik stejných osob. Z čehož plyne, že v obecním zastupitelstvu nedochází k žádným velkým změnám a stále kandidují stejní lidé.

Obec Mrákov je také zajímavá tím, že velmi dobře hospodaří s obecním majetkem. I přes celkem nízké přijaté transfery má obec Mrákov vymezeno přibližně sedm miliónů ročně na investiční plány. Tato částka je na tak malou obec celkem vysoká. V porovnání s obcemi – Blížejov, Chodov a Mochtín, které mají přibližně stejný počet obyvatel a nacházejí se také v Plzeňském kraji, mají tyto obce většinou vymezenou částku na investice okolo 2,5 až 3 miliónů. Z toho je vidět, že obec Mrákov se snaží uspokojit co nejvíce potřeb občanů a snaží se neustále zkvalitňovat úroveň života v obci.

8 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4

BALÍK, Stanislav. *Komunální volby v České republice v roce 2002.* Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2003, 143 s. ISBN 80-210-3211-1

BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky.* In FIALA, Petr, STRMISKA, Maxmilián. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody.* Brno: CDK, 2005, s. 163-175. ISBN 80-7325-074-8

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor.* Praha: Alfa nakladatelství, 2008, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, LUHANOVÁ, Markéta. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia.* Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2007, 164 s. ISBN 978-80-213-1157-2

ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy.* Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2007, 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3

JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely.* Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 99.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou.* Praha: Leges, 2012, 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde Praha, a.s., 2007, 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5

KOUDELKA, Zdeněk, ONDRUŠ, Radek, PRŮCHA, Petr. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Praha: Linde, 2009, 486 s. ISBN 978-80-7201-760-7

NEJDL, Josef, PROCHÁZKA, Zdeněk. *Chodsko historické a současné*. Domažlice: nakladatelství Českého lesa, 2013, 158 s. ISBN 978-80-87316-39-9

NOVOTNÝ, Lukáš. *Politologie*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009, 166 s. ISBN 978-80-86723-67-9

Internetové zdroje:

Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů [online]. [cit. 2015-2-7]. Dostupné z www: <<http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>>.

Český statistický úřad: Volby.cz [online]. [cit. 2015-2-25]. Dostupné z www: <<http://www.volby.cz/>>.

Rozpočet obce [online]. [cit. 2015-3-10]. Dostupné z www: <<http://www.rozpocetobce.cz/>>

Obec Mrákov [online]. [cit. 2015-2-5]. Dostupné z www: <<http://www.mrakov.cz/>>

Mrákovský soubor [online]. [cit. 2015-2-15]. Dostupné z www: <<http://www.mrakovskysoubor.cz/cz/index.asp>>

Závěrečný účet obce [online]. [cit. 2015-2-20]. Dostupné z www: <<http://www.mrakov.cz/obecni-urad/uredni-deska/>>

Jiné zdroje:

Obecní úřad Mrákov, *Obec Mrákov*, 2008, 32 s.

JÍROVEC, Josef, FORST, Jiří, BERGMAN Robert, *100 let Sboru dobrovolných hasičů v Mrákově*, 2006, 56 s.

Legislativa:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí

Rozhovory:

Rozhovor č. 1 se starostou obce Mrákov Josefem Janečkem

Rozhovor č. 2 s občanem obce Mrákov

Rozhovor č. 3 s občanem obce Mrákov

Seznam zkratk

apod. – a podobně

tj. – to je

např. - například

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

ČSÚ – Český statistický úřad

ČR – Česká republika

EP – Evropský parlament

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová

Koalice Suveren. a DSZ – Suverenita-blok Jany Bobošíkové, strana zdravého rozumu a

Demokratická strana zelených

KSČ – Komunistická strana Československa

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

MNV – místní národní výbor

MŠ - mateřská škola

OF – Občanské fórum

ODS – Občanská demokratická strana

OÚ – obecní úřad

PS – Poslanecká sněmovna
SDH – Sdružení dobrovolných hasičů
SNK – Sdružení nezávislých kandidátů
SZ – strana zelených
RU – Republikánská unie
TJ – tělovýchovná jednota
ZŠ – základní škola

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Dělení správy	10
Obrázek č. 2: Obec Mrákov.....	29
Obrázek č. 3: Rozdělení věkových skupin	34
Obrázek č. 4: Svěcení sochy sv. Floriana.....	82
Obrázek č. 5: Chodský soubor Mrákov.....	82

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel	16
Tabulka č. 2: Demografické údaje obce Mrákov v letech 1991 - 2013	32
Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatel obce Mrákov v roce 2013 (k 31.12.).....	33
Tabulka č. 4: Struktura obyvatel podle vzdělání	34
Tabulka č. 5: Struktura obyvatel dle národnosti.....	35
Tabulka č. 6: Struktura obyvatel dle náboženské víry	36
Tabulka č. 7: Ekonomická aktivita obyvatel obce Mrákov.....	37
Tabulka č. 8: Srovnání míry nezaměstnanosti v %	38
Tabulka č. 9: Finanční situace v obci Mrákov (v Kč).....	42
Tabulka č. 10: Kapitálové výdaje v obci Blížejov	42
Tabulka č. 11: Výsledky voleb v roce 1990	47
Tabulka č. 12: Složení zastupitelstva obce v roce 1990.....	48
Tabulka č. 13: Výsledky voleb v roce 1994	49
Tabulka č. 14: Složení zastupitelstva obce v roce 1994.....	50
Tabulka č. 15: Výsledky voleb v roce 1998	51
Tabulka č. 16: Složení zastupitelstva obce v roce 1998.....	52

Tabulka č. 17: Výsledky voleb 2002	53
Tabulka č. 18: Složení zastupitelstva obce v roce 2002	53
Tabulka č. 19: Výsledky voleb 2006	54
Tabulka č. 20: Složení zastupitelstva obce v roce 2006	55
Tabulka č. 21: Výsledky voleb 2010	56
Tabulka č. 22: Složení zastupitelstva obce v roce 2010	57
Tabulka č. 23: Výsledky voleb v roce 2014	58
Tabulka č. 24: Složení zastupitelstva obce v roce 2014	60
Tabulka č. 25: Zvolení zastupitelé v obci Mrákov v letech 1990 - 2014	87

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce v letech 1971 - 2013	32
Graf č. 2: Volební účast v letech 1994 – 2014 v %	62
Graf č. 3: Volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny a Parlamentu ČR v letech 1996-2013	62
Graf č. 4: Respondenti dle pohlaví	65
Graf č. 5: Respondenti dle věku	65
Graf č. 6: Analýza nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů v %	66
Graf č. 7: Délka působení v obci Mrákov	66
Graf č. 8: Zájem o politický život v obci Mrákov	67
Graf č. 9: Spokojenost respondentů	67
Graf č. 10: Účast ve volbách Graf č. 11: Účast u komunálních voleb 2014	68
Graf č. 11: Kandidatura do obecního zastupitelstva	69
Graf č. 12: Způsob volby starosty	69
Graf č. 13: Nově zvolené zastupitelstvo v %	70
Graf č. 14: Počet kandidátních listin	71
Graf č. 15: Spokojenost s místním starostou	72
Graf č. 16: Volební účast	73

9 Přílohy

Příloha č. 1:

Obrázek č. 4: Svěcení sochy sv. Floriana

Zdroj: obec Mrákov, vlastní zpracování

Příloha č. 2:

Obrázek č. 5: Chodský soubor Mrákov

Zdroj: Mrákovský soubor, vlastní zpracování

Příloha č. 3: Dotazník

Formulář pro občany obce Mrákov

Formulář pro občany obce Mrákov

Dobrý den,

jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia na České zemědělské univerzitě v Praze. Tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění předkládaného dotazníku, který se zabývá místním politickým procesem v obci Mrákov. U každé otázky, pokud není stanoveno jinak, označte Vámi vybranou možnost. Získaná data budou použita pouze ke zpracování mé diplomové práce a vyplnění dotazníku je anonymní. Děkuji za Váš čas a za pomoc, kterou mi tím poskytnete.

Bc. Marta Růžková

*Povinné pole

1. A *

Označte jen jednu elipsu.

- Muž
 Žena

2. Do jaké věkové kategorie patříte? *

Označte jen jednu elipsu.

- do 26 let
 27 - 45 let
 46 - 60 let
 61 let a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání? *

Označte jen jednu elipsu.

- základní
 střední včetně vyučení bez maturity
 úplné střední s maturitou
 nástavbové studium
 vyšší odborné vzdělání
 vysokoškolské

4. Jak dlouho žijete v obci Mrákov? *

Označte jen jednu elipsu.

- od narození
 0 - 10 let
 10 - 20 let
 20 a více let

5. **Zajímáte se o politický život v obci? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
 NE

6. **Jste spokojen/a s kvalitou života v obci Mrákov? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Spokojen/a
 Spíše spokojen/a
 Spíše nespokojen/a
 Nespokojen/a

7. **Pokud jste v předešlé otázce zodpověděl/a možnost nespokojen, zdůvodněte proč.**

.....

8. **Účastníte se pravidelně voleb konaných v obci? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
 Ne

9. **Byl/a jste u posledních komunálních voleb v roce 2014?**

Pokud odpovíte ANO přeskočte další otázku.

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
 NE

10. **Zdůvodněte, proč jste nebyl/a u komunálních voleb v roce 2014**

Označte jen jednu elipsu.

- nezajímám se o politiku
 na kandidátní listině mě nikdo nezaujal
 neúčastnil/a jsem se z důvodu nemoci
 momentální zaneprázdnění jinou činností

11. **Přemýšlel/a jste někdy o kandidatuře do zastupitelstva? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
 NE

12. **Zúčastnil/a jste se někdy veřejného zasedání zastupitelstva obce? ***
Pokud odpovíte NE, přeskočte další otázku.
Označte jen jednu elipsu.
- ANO
 NE
13. **Jak často se účastníte tohoto zasedání?**
Označte jen jednu elipsu.
- zúčastnil/a jsem se pouze jednou
 nejvýše jednou až dvakrát do roku
 účastním se každého zasedání
14. **Jste spokojen/a se způsobem volby starosty? ***
Označte jen jednu elipsu.
- Spokojen/a
 Nespokojen/a, byl/a bych spíše pro přímou volbu starosty
15. **Jak podle Vás funguje nově zvolené zastupitelstvo v obci? ***
Označte jen jednu elipsu.
- lépe než předešlé volební období
 stejně jako předešlé volební období
 hůře než předešlé volební období
16. **Jste členem nějakého místního spolku? ***
(TJ Sokol Mrákov, Chodský soubor Mrákov, SDH Mrákov, Myslivecké sdružení, atd.)
Označte jen jednu elipsu.
- ANO
 NE
17. **Při volbě kroužkujete pouze kandidátní listinu nebo využíváte i preferenčních hlasů? ***
Označte jen jednu elipsu.
- zaškrtnu pouze kandidátní listinu
 zaškrtnu kandidátní listinu, ale i zároveň udělují několik preferenčních hlasů napříč lidem a to napříč kandidátním listinám
 nezaškrávám žádnou kandidátní listinu, pouze využívám hlasy osobnostem napříč kandidátním listinám
18. **Je podle Vašeho názoru dostatečný počet kandidátních listin v obci Mrákov? ***
Označte jen jednu elipsu.
- dostačující
 nedostačující, měl by se zvýšit z důvodu lepšího výběru

19. **Jste spokojen/a se starostou, který vykonává tuto funkci již sedmé volební období?**

*

Označte jen jednu elipsu.

- spokojen/a
- nespokojen/a, chtělo by to již změnu

20. **Jaký je podle Vás důvod snižující se volební účastí? ***

Označte jen jednu elipsu.

- občané se málo zajímají o místní politiku
- nedostatek času
- nespokojenost s děním na celostátní úrovni ovlivňuje i nezájem o komunální politiku

21. **Co je pro Vás nejdůležitější při výběru a volbě kandidáta do zastupitelstva obce?**

Seřadte od nejdůležitější po nejméně důležité (1 - nejvíce důležité)

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1	2	3	4	5	6	7
věk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
pohlaví	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
nejvyšší dosažené vzdělání	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
sympatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
předešlé úspěchy v osobním životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
předešlé zkušenosti v politice	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
politická příslušnost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 4: Souhrnná tabulka zastupitelů v obci Mrákov

Tabulka č. 25: Zvolení zastupitelé v obci Mrákov v letech 1990 - 2014

Jméno	Navrhující strana	Politická příslušnost	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	
Janeček Josef	KDU-ČSL STAN	KDU-ČSL BEZPP	X	X	X	X	X	X	X	od r. 2014 – STAN (BEZPP)
Sladký Václav	KDU-ČSL	KDU-ČSL	X	X						
Stodola Václav	KDU-ČSL	X	X							
Altman Vratislav Ing.	ČSZ ČSSD	BEZPP	X				X			Od r. 2006 – ČSSD (BEZPP)
Groesslová Marie	OF KDU-ČSL	BEZPP	X	X	X	X	X	X		1994, 1998, 2002, 2006, 2010 – KDU- ČSL (BEZPP)
Mařík Karel	OF	X	X							
Schleiss Václav Ing.	OF	X	X							
Kinzel Alfréd	OF	X	X							
Stýskal Jaroslav	KSČ	X	X							
Pelnař Václav	KSČ KSČM	KSČ KSČM	X			X		X		2002, 2010 – KSČM (KSČM)
Forst Jiří	KDU-ČSL	X	X							
Štauber Karel Ing.	NK KDU-ČSL KSČM ČSSD STAN	BEZPP		X	X		X	X	X	1994 - NK 1998 – KDU- ČSL 2006 – KSČM 2010 – ČSSD 2014 – STAN
Petrželka Jiří	ZS	ZS		X		X				Od r. 2002 – ČSSD (BEZPP)
Steinbachová Marie	KDU-ČSL	BEZPP		X	X					
Vajchart Jiří	KDU-ČSL	BEZPP		X	X					
Turek Jaroslav	KDU-ČSL	BEZPP		X						
Petrželka Josef	KDU-ČSL	KDU-ČSL		X						

Kupilík Jiří	KDU-ČSL STAN	BEZPP			X	X	X	X	X	od r. 2014 – STAN (BEZPP)
Vondraš Josef	KDU-ČSL	KDU-ČSL			X					
Příbyl Václav Ing.	KDU-ČSL	BEZPP			X					
Vondrašová Růžena	KDU-ČSL	KDU-ČSL			X					
Selner Josef	ČSSD	BEZPP				X	X			
Květoň Zdeněk	KDU-ČSL	BEZPP				X				
Steinbach Jan	KDU-ČSL	BEZPP				X				
Mleziva Václav	KDU-ČSL	BEZPP				X				
Duffek Vladimír Mgr.	KDU-ČSL STAN	BEZPP					X	X	X	od r. 2014 – STAN (BEZPP)
Pivoňka Václav	KDU-ČSL STAN	BEZPP					X	X	X	od r. 2014 – STAN (BEZPP)
Jírovec Josef Ing.	ČSSD	BEZPP					X			
Duffková Alena Mgr.	ODS	BEZPP						X		
Svobodová Alžběta	KDU-ČSL STAN	BEZPP						X	X	od r. 2014 – STAN (BEZPP)
Květonová Eva	STAN	BEZPP							X	
Barnová Lucie	KDU-ČSL	BEZPP							X	
Michálek Pavel	STAN	BEZPP							X	

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 5: Seznam otázek k rozhovorům

Rozhovor č.1: Josef Janeček (starosta obce)

- 1) Do místní politiky jste vstoupil v roce 1990, kdy jste kandidoval za KDU-ČSL a zvítězil jste. Co jste od této kandidatury očekával?
- 2) Angažoval jste se nějak v době převratu (listopad 1990) ve strukturách kolem občanského fóra, následně v kooptacích do národních výborů?
- 3) Co Vás vedlo k přijetí členství v této volební straně?
- 4) Jaký máte názor na klesající volební účast v komunálních volbách?
- 5) Probíhá v obci nějaká předvolební kampaň?
- 6) Jaký byl důvod změny kandidátní listiny?
- 7) Jakým způsobem se v obci rozhoduje?
- 8) Objevují se občas nějaké polemiky?
- 9) Kdo navrhuje rozpočet?
- 10) Jakým způsobem se po volbách rozdělují funkce? Je od počátku jasné, kdo bude starosta, místostarosta?

Rozhovor č. 2 – občan obce Mrákov (člen místního spolku)

- 1) Čím je podle Vás způsobena klesající volební účast v komunálních volbách?
- 2) Jaký je Váš názor na současnou politickou scénu v obci Mrákov?
- 3) Je podle Vás dostatečný počet kandidátních listin v obci?
- 4) Jste spokojen s volbou starosty?

Rozhovor č. 3 – občan obce Mrákov (člen místního spolku a bývalý člen KSČM)

- 1) Jak jste se dostal k politice? (motiv, cíl)
- 2) Od jakého roku jste působil v místní politice?
- 3) Co Vás vedlo přijmout členství v dané volební straně?
- 4) Čím je podle Vás způsobena klesající volební účast v komunálních volbách?
- 5) Jaký je Váš názor na současnou politickou scénu v obci Mrákov?
- 6) Přemýšlíte o kandidatuře v dalších letech?
- 7) Jaký byl důvod v posledních volbách, že se nesestavila kandidátní listina?